

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Hogy évre 24 korona.
Hogy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:

Hogy évre 26 korona.
Hogy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Észrevételek per sor egyazon 20 M.,
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 80 fillér.
Külsőre sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, február 14.

Mai számunk több közleményei:

Veséreskik: Templomkérdés a közgyűlésen.
A képviselőház ülése.
A transzváli háború.
A magyar eszimer az iparban.
Mikor a diplomata szája eljár.
Öngyilkos újságíró.
Göthe és Petőfi.
Az utolsó találkozó.
Tárcza: A kis fehér Olga története. Irta: Ady Endre.
Regény-Csarnek: A milliomos büntérsé. Irta: M. E. Braddon.

Templomkérdés a közgyűlésen.

Arad, február 13.

A holnapi közgyűlésen egy időszerű indítvány kapcsán olyan nagyfontosságú kérdés fog szavazás útján eldöntetni, mely Aradváros katolikus hívőit igen is közelről érinti, sőt vallás-gyakorlatuk érdekének egyenesen életkérdése.

Olvasóink e lap hasábjain is értesülhettek a tisztelendő minorita atyák ama tervéről, hogy a közönség megfelelő támogatása mellett a templom-utca szabályozásával oly diszes és tágas templomot hajlandók építeni, melybe a vallás vigaszát kereső híveknek még oly nagy száma is helyet találna s mely által az ugynevezett templom-kérdés egy pár emberöltőre a katolikus polgárság érdekeinek megfelelő elintézését nyerje.

Mert ez a kérdés — bármint forgasuk és vizsgáljuk is — tényleg csak anynyiból áll, hogy a hívők a jelenlegi szűk templom helyett olyat kapjanak, mely

minden alkalommal befogadni képes a katolikus közönséget. Egyebekben a lelkeszi teendők Aradon a minorita-rendü atyák által jobban és olcsóbban vannak el látva, mint azt bármilyen más — ugynevezett — világi plébánia tehetné, miután azzal az erővel nem rendelkezhetnének.

A holnapi városi közgyűléshez Múlek Lajos polgártársunk által benyújtott indítvány ehhez képest azt hozza javaslatba, hogy Aradváros közönsége a kezelése alatt levő templom-alappal a minoriták által építendő imaház építéséhez hozzájáruljon.

Az indítvány közelebbi megokolását nem ismerjük, de azért a magunk szempontjából annyival is inkább hozzá kell szólnunk, mert a mióta a régebben elfe csérelt templomépítési alapnak restituálását a város közönsége elhatározta és ezzel ama kérdést napirendre hozta, azóta soha egy alkalmat sem mulasztott el az Aradi Közlöny a saját és a kath. közönség nagy többségének álláspontját szigorú pontossággal körvonalozni.

Soha egy alkalmat sem mulasztott el, annak a dokumentálására, hogy egy új plébániának — talán éppen prépostságnak — megfelelő gazdag dotációval és fényes székesegyházzal való felállítása csak a távol jövőben remélhető, s akkor is oly terheket fog a város közönségére, mint külön a római katolikus polgárságra róni, melyeket még ugy is minden erővel kikerülnünk kellene, ha amaz intézményre tényleg szükség volna, de mivel hogy nincs rá szükség, képtelen törekvés annak erőszakolása. Folyton azt han-

goztattuk, kövessen el a város közönsége mindent, hogy a minoritákkal vállvetve, a római katolikus hívők egy megfelelő templomot kapjanak; és a székesegyház építésének s a prépostság felállításának terve ellen is éppen azért harcoltunk, mert ezen utópiának hajszolásával mind távolabb jutunk annak a jogos, méltányos és kis jóakarattal könnyen megvalósítható kívánságnak teljesülésétől, hogy már a mostani nemzedék is templomot kapjon, melyben istenét saját hite és vallása szerint imádhassa.

Ez volt a mi álláspontunk elejétől fogva, és ez az álláspontja minden igazán vallásos lelkű embernek, ki nem a hiu pompát, nem a külső fényvel való kevélykedést, nem félreeső politikai czélokot, nem idegen érdekek szolgálatát tartja szem előtt, hanem azt a szent czélt, hogy a katolikus polgárság hitéletében immár tarthatatlanná vált helyzet mentül hamarabb megjavíttassék.

Ennek a szent czélnek megvalósítására vezető egyetlen gyakorlati eszköz igénybevitelét ajánlja Múlek Lajos, midőn a vá-
ez a rendelkezésre álló alap felajánlása al egy új, tágas templom építését a közel jövőben lehetővé akarja tenni.

Az indítvány idő- és észszerűsége tehát minden kétségen felül áll és csupán csak az jöhet még ezen indítvány elbírálásánál tekintetbe, hogy jogosult-e a város a kezelése alatt álló alapot egészen vagy részben egy új templom építésére a minoritáknak kiadni? Erre a kérdésre minden bővebbi megfontolás nélkül is igen-nel le-

TÁRCZA.

A kis fehér Olga története.

Irta: Ady Endre.

I.

Már régen el akarom mondani a kis fehér Olga történetét, aki nem annyira ostoba, mint nagyon-nagyon szerencsétlen volt.

Csaknem minden leányszív története sablonos. Banális, szentimentális novella-tárgy, de a kis Olga a kiválogatottak közül való, kinek többet kellett szenvednie másnál, anélkül, hogy a szenvedésből egy csöppnyi haszna lett volna. Mert hát manapság a szenvedés is töke, kicsi számításal kamatoztatható. Olga azonban csak szenvedni tudott . . .

. . . A kis fehér Olga kevés ideig volt jókedvű és piros. Még azt a csalódást sem zokoghatta ki, ami olyan édes emlék a bakfiskorból a három-négy gyermekes asszonyoknak.

Olgának gazdag mamája volt. Vigyázott a kis leányra, nehogy valami bolondos álom beteggé tegye. Legyen egészséges, legyen piros, legyen egészen gyermek, asszony koráig. Az ilyen leányokból lesznek boldog asszonyok.

Olga pedig akaratlanul is meghiusította a gondos anya vágyait. Tizenhat éves korában

éretlenül érett, vékony, sápadt arcú, szomorú leány lett . . .

. . . A mama, még mindig fiatal menyecske, változtatott egyet nevelési módszerén . . . Társaságba kell vinni Olgát. Egy kicsit ugyan kellemetlen másodmagával járni oda, ahova eddig egyedül járt, de ő jó anya, ki szívesen hoz áldozatot gyermekéért.

II.

A kis Olga papája létezett, hivatalba járt, pipázott és aludt . . .

A tisztü estélyre Olgát is elvitte a mama. A kis fehér lány előre félt ettől a naptól. Mert bár ostoba volt küssé a kis Olga, de asszony volt, a kinek éles szeme van. Mikor öltöztették is, olyan szomorú volt.

— Ugyan siess már, mert lekésünk. Es ne csinálj olyan keserves arcot. A ki rád néz, menten sirni kezd! . . .

Olga félve nézett fel a mamára . . . Milyen szép! . . . Olyan mint egy királynő . . . A kis Olga szerette volna a rózsaszín ruhát ledobni magáról. Lefeküdni, beletemetni a vánkosba az arcát, kisirni magát úgy, mint régen tette, mikor még a papa nem ilyen csendes, hanem veszekedő, rossz ember volt, a ki egyszer meg is ütötte az ő szép mamáját . . .

III.

A kis Olga keveset tánczolt. Hamar elfáradt szegény. A mama kézről-kézre járt.

Szerette volna behunyni a szemét, hogy ne lásson semmit, semmit, csak a zenét hallja . . . Ne lássa a mamát sem . . . Csak épen őt ne lássa! . . .

Olyan nagyon hideg, jéghideg érzés fogta el, mely az ő rövid életének legrutabb emlékeit idézte fel . . .

. . . Mikor megütötte! Eddig sohsem jutott ez az eszébe . . . Akkor mondta a papa az ő szép mamájának, hogy rossz asszony . . . Az ő szép mamája rossz.

Aznap délután, a csunya, nagy bajszu Peley volt náluk. Neki süteményt hozott. A mamával nagyon sokat nevettek. O az ebédlőből is hallotta a nevetést . . .

. . . Azután az este. Milyen vad, milyen haragos volt a papa . . . A mama akkor is csak nevetett . . .

— Szereted? . . . Mondjad szereted? . . .

— Mindenesetre jobban mint téged . . .

. . . Es akkor ütötte meg . . .

— Rosszul érzed magad Olga? . . .

A kis, fehér Olga megreszketve nézett fel. A mama állott előtte egy nagy, szuró szemü, veres katonával . . .

— Waldstein főhadnagy . . .

IV.

— Mért nem fogadod te szívesebben Waldsteint? Komoly czélja van. A te kedvedért jár

hetne felelni. Mert hiszen templomra adnak azt is oda, olyan templomra, melybe az aradi katolikus hívők járnak; az egyetlen templomra, ahova járhatnak és csakis ezen adománnyal juthatnak a katolikus hívők belátható időben olyan templomhoz, melyre már nagyon is sürgősen szükség van. Ezek a ténykörülmenyek tehát erkölcsi és jogi tekintetben teljesen szabad kezű engednek Aradváros közönségének abban, hogy vagy az alap kiadásával a mostani nemzedék hitéletének égető baján segítsen, vagy elvonja a jelenkor katolikus polgártársaitól és egy távol jövő bizonytalan esélyeinek tegye ki; a mik pedig nagyon könnyen bekövetkezhetnek, miről éppen Aradváros közönségének saját kárán volt legközvetlenebbül alkalma meggyőződnie.

De legkevésbé kötheti Aradváros közönségét az ő szabad elhatározásában az az ellenvetés, hogy az eredeti templom-alap, melyet Aradváros törvénytelen hatósága a Bach-korszakban elfecsérelt, nem egy új templom, hanem egy új plébánia számára volt gyűjtve. Ennek az alapnak visszatérítésére Aradváros közönsége nem lehetett kötelezve és ha önként megtette, az új alap fölött bizony szabadon rendelkezik a részben, hogy plébániát állít, vagy templomot épít rajta.

A tulságos aggalmasság legfőljebb azon eshetnék gondolkozóra, hogy vajjon helyes-e az alap azon része fölött is rendelkezni, mely magán adakozások útján gyűlt egybe? Ezt az összeget utóvégre is külön lehet választani és fentartani arra a célra, hogy idővel majd, ha kellőleg megnőtt, a Bonnáz-alappal egyesíttessék.

A város közönsége azonban azzal, a mit a maga jószántából a közadók közül szavazott, mint említők, szabadon rendelkezik a tekintetben, hogy már most fordítsa a templom-építésre vagy száz év múlva? És pedig vallás és felekezeti különbség nélkül szavazhat rá a közgyűlés minden tagja, a mint a községi adót is ilyféle megkülönböztetés nélkül szokták beszélni.

Ennek a kérdésnek az eldöntésével tehát fontos és nagy érdek van a városi képviselő kezébe letéve. Ugyanis bármily respektussal is viseltetünk egyébként a

hazai minorita-rend mostani kormányzatának erélye és körültekintése iránt, nem igen hiszszük, hogy a maga erejéből hamarosan megtudná valósítani az aradi új templom építése iránt tervbe vett szép vállalkozását. Idővel pedig más emberek, más nézetek kerülhetnek ott is a felszínre, s a kecsgető remény, a biztosnak ígérkezett szép kilátás örökre eltűntetik. Ellenben ha Arad közönsége a kínálkozó alkalmat most megragadja, s a terv kiviteléhez egy tetemes összeg megszavazásával maga is hozzájárul, akkor rövidesen megérhetjük, a mit már apáink óhajtottak s unokáink által se hittünk elérhetőnek, hogy még a jelenkorban Arad városához méltó díszes és tágas templomban dicsérhetjük az Urat.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 13.

A képviselők és hírlapírók között a szolgák hosszú kérvényt osztogattak: A székesfőváros kérvényét a vasutasok községi adója tárgyában. A folyosón mindjárt meg is ered a vita, miként lehetne ezt a kínos ügyet olyan bölcsen elintézni, hogy a kecske is jóllakjék s a káposzta is megmaradjon. Senkisértett egyet, mindenkinek más volt a véleménye; képzelhető, mily nehéz a miniszter helyzete.

A vitát Holló Lajos kezdte meg, aki szatirikus modorban rajzolta meg a delegáció képét, dolgait és hangulatát. Jó alkalmul szolgált azonban a beszéd arra, hogy a miniszterelnök válaszoljon azokra a kisebb-nagyobb vádakra, amelyek a delegáció ellen a múltban is, a sajtóban úgy, mint a parlamentben elhangzottak.

Ezután nagy kirohanást eszközölt Ugron Gábor. Összehordott tücsköt-bogarat annak bizonyítgatására, hogy — a hadügyminiszter kormányoz Magyarországon.

A miniszterelnökség tételénél Batthyányi Tivadar gróf a fiumei kérdéstről szólott hosszabban és — magyar szempontból — annál helytelenebbül.

Részletes tudósításunk itt következik:

Mentelmi ügyek.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kál-

mán miniszterelnök, Lukács László, Fejérváry Géza báró, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Kabos Ferencz előadó bizottsági jelentése alapján a képviselőház felfüggesztette párviadal vétsége miatt Kubik Béla, Olay Lajos és Meszlény Pál képviselők mentelmi jogát, ellenben nem függesztette fel a becsületsértéssel vádolt Fiáth Miklós báró mentelmi jogát.

Ezután folytatták a kisebb tárgyak tárgyalását.

Közösügyi kiadások.

Holló Lajos a delegáció működése ellen kel ki. A delegációban igenis egész nyíltan mindenütt német szó hallatszik, németül társalognak és hízkelnek a közös külügyminisztereknek, mert ezek viszik ott a főszerepet. Ugy viselkednek ezek, mintha ők volnának a kormányzás legfőbb forumai, míg a magyar miniszterek csak mellékes szerepet játszanak, a kik az oldalszékeken foglalnak helyet. Igaz, hogy a delegáció hivatalos nyelve magyar, de a hivatalos küldöttek németül beszélnek, németül fejtegetnek és még egyes képviselők is németül beszélnek, holott ott senkinek elfelejténi nem volna szabad, hogy ott nem privátszemély, hanem egy törvényhozó testület képviselője. A közös miniszterektől pedig meg kell követelni, hogy értsék azt a nyelvet, a melyen a monarchia egyik állama beszél ott hozzájuk. A delegációnak a működése egyáltalán a felfuvalkodottság jellegét hordja magán. Ugy tesz, mintha szuverén testület volna, holott éppen olyan bizottsága a parlamentnek, mint akármelyik más bizottság. Az elnöki enuncziációt feleslegesnek tartja és abususnak tekinti azt, hogy a király olyan beszédet intéz a delegációhoz, mintha trónbeszéd jellege volna.

A jelentések pedig kacagató stílygyakorlatok, ahelyett, hogy őszinte szót hallanánk e jelentésekből. Minők ott a viszonyok, bizonyítja az, hogy egy tuloldali képviselőtől igen derék felszólalást hallottunk, de az sem merte kimondani a kétfejű sást, hanem csak rámutatott egy ábrára, s úgy jelezte, hogy mit akar mondani. (Derültség.) A válaszok aztán megfelelők is, semmitmondók, fumigálók, úgy, hogy ezek nagyobb sértések a magyar államra, mintha egyáltalán nem válaszoltak volna. Végül közjogi sérelemnek tartja azt, hogy a delegáció szavazta meg a tisztí fizetések emelését. Azt vitatja, hogy az a törvényhozás hatáskörébe tartozik.

A miniszterelnök beszéde.

Széll Kálmán miniszterelnök: Helyesnek tartja, hogy a magyar miniszterek a delegációban nincsenek előtérben, ez felel meg a törvényes állapotnak. A delegációban a törvényhozó testület a közös kormányt felelősségre vonja és ekkor a magyar kormány előtérben

ide. Nagy leány vagy már, a kinek a jövőre kell gondolni . . .

. . . A csunya, szuró szemű katona pedig eljárt mindennap. Kezét csókolt a mamának s Olgával is sokat foglalkozott.

A kis Olga pedig sok éjszakát átvirrasztott. Nem ábrándozott. Neki nem adatott meg a tündér leány-álmom aranyhintón robogó déczeg királyfiról, a kis Olga gondolkodott . . .

Ugy tünt fel neki, hogy az élet nagyon haszontalan valami. Nem olyan, a milyennek a a többi lányok jósolták. Hol itt a jókedv, a dal, a szerelem? . . .

A szerelem . . . Megint az jutott eszébe, mikor megütötte! . . .

A szerelem. Ez bizonyosan csak az ő szép mamájának a sorsa, a kit akkor azért ütött meg a papa . . .

Néha meg az jutott eszébe, hogy az a csunya katona, kiről neki a mamája annyit beszélt, az ő életében nagy szerephez jut . . . Egy mesére emlékezik. Nagyon kicsi gyermek korában hallotta. Mese az árva Piroskáról, a kit az erdőben dühös vadállat marcangolt szét. Pedig jó kis lány volt és nem volt az emberek közt senkije.

— Waldstein, Waldstein, — s megremeg, a hogy a nevét kimondja.

V.

A papa, kinek olyan ritkán lehet a szavát hallani. újabb időben ismét szörnyen ideges.

Mikor a főhadnagy a legudvariasabban szól hozzá, gorombán válaszol. Neha még a köszönését sem fogadja.

A kis fehér Olgához pedig néha olyan nyájas, A multkor átölelte a nyakát egész szoroson és megcsókolta. Evek óta először. Olga csodálkozva nézett rá. Mi lelta apát? Milyen szomorú és ha jól látta, könyezett is . . .

De annál mérgeesebb a kis fehér lányra a mama.

— Utálatos vagy, szörnyen utálatos. Nem tudok a tetedő arcodra nézni. Látom, hogy engem nem szeretsz, pedig én a boldogságod akarom. Beteg vagy? . . . Mondd, mi lelt? . . .

A kis fehér, fonnyadt leányt ilyenkor a legerősebb, legháborgatóbb érzések fogták el . . . Mintha időközönként lenne okos, mintha egyre lázasabban ragyogó szemével kezdene tisztán látni . . . Nem az anyjához beszélt már, hanem egy szép, könnyelmű, hitvány asszonyhoz.

— Gyűlölöm Waldsteint! . . .

. . . De nem mert azért anyjára nézni. Valami láz égette, kapta meg, mikor ismét megszólalt.

— Miért akartok engem megölni? . . .

. . . Akkor éjjel éppen nem aludt. A láz, a forróság még jobban gyötörte . . . Egyszerre figyelni kezd. Az apja egyre erősödő hangját hallja.

— Túrtem mindent. Nyomorult voltam eddig, eltemetett, csendes bolond. Tehetted a mit

akartál, én már nem éreztem a bélyegző vasat! . . . De most a gyermeked akarod megölni. Azt a gyönge, ártatlan gyermeket . . . az ő nevében hoztad be a házba a szeretődöt! . . .

A kis fehér Olga csak piheg a vánkoston . . . O ezt tudta, érezte jól . . . De most az apa szájából hallja! . . .

VI.

. . . A kis fehér Olga nem volt — ismétlem — annyira ostoba is, mint szerencsétlen.

O boldogtalan kis beteg leánya volt egy fáradt apának s egy könnyelmű asszonynak.

Ne ítélje el hát senki a szegény kis Olgát, hogy ha halni vágyott. Nem olvasott ő szegényke Marlitt-regényt, az iskola óta verset sem olvasott. Nem tudta, hogy a dráma-hősnőnek a darab végén illik meghalniok, — csak azt érezte, hogy ő a világból elvágyik, mert élni semmi kedve sincs . . .

. . . Talán az örök nő boszuálló természetete készítette arra hogy azon a bálon, a melyen halálra tánczolta magát, a csunya veres katonát nem bocsátotta el magától egész éjjel . . . Vele tánczolta az utolsó tánczot is . . .

. . . Es aztán meg is halt hamar a kis fehér Olga, a ki nem annyira ostoba, mint nagyon-nagyon szerencsétlen volt . . .

nem lehet. A magyar miniszterek azért vannak ott, mert az ország minden ügyét és minden érdekét képviselni kell.

Kubik Béla: Hallgatnak.

Szell Kálmán: Hallgatnak addig, amíg meg nem kérdik őket, de ha fontos, principiális kérdésekről van szó, akkor elsőnek a magyar miniszter szólal fel. Furcsán jellemzi Holló a hangulatot. Sok éve tagja szóló a delegáció-nak, de még soha senkiben sem látott felfuvalkodottságot, ha csak Holló ezt magában fel nem fedezte.

A delegáció vitája pedig nem vált szégyenére a magyar törvényhozó testületnek, mert azt észrevették és helyeselték a külföldön is. Kijelenti, hogy a magyar delegációban 1868. óta német szó nem is esett. Az albizottságban hallunk ugyan, de csak akkor, ha valamelyik delegátus közvetlen választ akar a közös minisztertől. Ilyen esetben Ugron Gábor is beszélt németül és helyesen tette. Tiltakozik az ellen, mintha az elnöki megnyitót abusus volna, a felség pedig trónbeszédet nem tart, még ha az osztrák sajtó azt trónbeszédnek mondja is, de erről nem tehet, hanem a magyar sajtó, helyesen, sohasem beszél trónbeszédéről. A delegáció a felségnél tiszteleg és ekkor választ ad a felség. Ez a válasz olyan korlátok között mozog, hogy ellenvetéseket e miatt sohasem hallott. Nem fogadja el Holló vadját a jelentések ellen sem, mert például a külügyi jelentéseket 30 év óta Falk csinálja, azok pedig nem stilygyakorlatok. A felemlített beszéd (a Papp Gézáé) ántudatos beszéd volt, ezzel mindenki egyetértett, hát hasztalan mondja arról Holló, hogy bátor-talan lett volna. A tiszti fizetéseket illetőleg kijelenti, hogy azok emelésére igenis a delegáció volt illetékes. A tiszti fizetéseket a delegáció szavazta meg. Nem mindegy-e, ha a budgetben az eddigi, vagy a felemelt tételeket szavazza-e meg a delegáció? De a törvényből világosan kiderül, hogy a delegáció erre competens volt. (Helyeslés jobbról.)

Holló Lajos: Hát a nyugdíjak?

Szell Kálmán: Türelmet kérek, nekem nem kell nagy ösztökélés, hogy mindenre feleljek. Ezután a preczendésekből is bizonyítja, hogy a delegáció helyesen járt el, kéri a tétel elfogadását. (Zajos helyeslés jobbról.)

Holló Lajos replikájára

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy ha úgy tetszik, hát a jövőben igenis geometrice egy vonalba fog ülni a közös miniszterekkel.

Hadügy és delegáció.

Ugron Gábor: Helyesen tette Holló, hogy felhozta azokat a sérelmeket, a miket a delegációban észlelt. Ez állapotokat a miniszterelnök ékesszólásának sem sikerült megvédeni. (Ellenmondások jobbról.) A delegáció tényleg felfuvalkodott, mámoros, sőt részeg. Ugy tesznek ott az emberek, mint a spanyol vigjátékok alakjai. Ugy járnak-kelnek, mintha hősök volnának, holott másodrangú szereplők, a komédia igazi hősei a magyar parlament, a mely ott fenn komikus színben tűnik fel. Azt hiszi a Ház, hogy a kemény alakok odafenn is kemények maradnak. Odafenn mind csokoládéból valók, elolvadnak. (Derütség.) A delegáció a czenparlament színében tűnik fel. A közös miniszterek e kérdésekre nem is válaszolnak. A delegáció még saját határozatainak sem tud érvényt szerezni, ott van a czimer-kérdés. A delegáció elfogadta határozatilag, hogy a konzulok épületein a magyar czimert és lobogót kell használni. Májig sem szereztek érvényt e határozatnak. A hadügyminisztert kötelezték, hogy Magyarországon állítsa fel az új kadétiskolákat. Különböző ürügyek alatt tértek ki e kötelezettség alól, holott ezalatt Ausztriában három kadétiskolát is felállítottak. Semmiféle határozat sem tudta rávinni a hadügyminisztert, hogy a székelyföld katonai iskolát kapjon...

Fejérváry Géza báró miniszter: Miért nem hozta fel ott?

Ugron Gábor: Felhoztam, de használt-e? Szól a magyar vezénnyelvről és végül kijelenti, hogy minden a hadügyminiszter akarata szerint történik, sőt még a magyar minisztereket is az ő tetszésük szerint nevezik ki, vagy mondatják le. (Zajos tetszés a szélbalon.) A tételt nem fogadja el.

A Ház a tételt elfogadta.

Fiume ügye.

A nyugdíjaknál **Lakatos Miklós** szólalt fel röviden.

A miniszterelnökség tételénél

Batthyány Tivadar gróf a fiumei kérdéstről szólott. Fiume autonómiáját fenntartani akarja továbbra is. Erinti a volt kormány eljárását, a mely Fiumében izgalmakat szült. Azt állítja a szónok, hogy Fiumének az autonómiához joga van, a sajtószabadság elnyomása is helytelen ott. Foglalkozzanak a fiumei kérdéssel szeretettel, akkor megnyugvással fogják az ügyet elintézni.

A vitát holnap folytatják.

TAVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, február 13. (Saj. tud. táv.) A főrendiház ma a 30 millió póthitel tárgyalta. Gróf **Zichy János** helyteleníti a hadügyminiszter tulkiadásait, de komplikációk elkerülése végett a javaslatot megszavazta. Gróf **Zichy Nándor** szerint hadügyi kormányzatot támadni nem szabad, mert ártunk vele a külföld előtt önmagunknak. A javaslatot ezután, valamint a nem katolikus kongruáról szóló javaslatot is elfogadták.

A spanyol költségvetés.

Madrid, február 13. (Saját tud. táv.) A kamara a fogyasztási adóbevételekről szóló költségvetési czimet 97 szavazattal 70 ellenében elfogadta.

Éhinség Indiában.

London, február 13. (Saj. tud. táv.) Hivatalos jelentés szerint Bombayban és a közép-indiai tartományokban az inség nőttön nő. Közép-Indiában, Madrászban és Dekkánban a termés nagyon rossz. Ed-dig 3.784,000 ember kapott segítséget.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 13.

Anglia segítséget kapott a háborúra. Japán nyújtott segítő kezét az ő hatalmas protektorának, s miután a semleges hatalmak fegyvergyárai Angliának nem szállíthatnak ágyukat, Japán átadta a saját maga részére rendelt gyorstüzelő ágyukat. Allítólag még más állam részéről is kapott Anglia ilyen segítséget s így most száz új ágyut sikerült szereznie.

A háborus előkészületek egyébként is folynak. A tartalékokat még egyre mozgósítják s a parlament nagyarányu katonai reformok terveiről tárgyal, a melyeket a háboru tanulságai hoztak napfényre. Ma a felsőház üléséről hozott a táviró részletes tudósítást. Egészben az a hangulat olvasható ki az elhangzott beszédekből, hogy nem reménykednek ugyan a háboru sikereiben, de most már a végső erőfeszítésig mindent megpróbálnak. Különbözők a vélemények csak arra nézve, hogy nincs-e már is jelen ez a végső erőfeszítés.

Mai távirataink a következőket jelentik:

A háboru a felsőházban.

London, február 13.

A felsőházban mondott beszédében **Landsdowne** marquis hadügyminiszter a következő kérdésekre válaszolt:

1. Mennyiben nincsenek az országnak kellő intézkedései valamely betörés ellen?

2. Milyen lépéseket tesz a kormány a sziget biztosítására, mialatt a csapatok Dél-Afrikában vannak?

3. Milyen haderők állnak rendelkezésére a kormánynak a háboru folytatására?

Az első kérdésre azt válaszolja, hogy ez idő szerint 98,000 főnyi reguláris katonaság, 12,000 főnyi tartalék, 7000 főnyi yeomanry, 77,000 főnyi milícia és 215,000 önkéntes, összesen 409,000 ember van az országban. Az anyaország védelmére olyan hadsereget kellett készen tartani, a mely nemcsak helyőrségekben elhelyezett csapatokból áll, hanem mozgósított hadsereg.

A mai helyzetben — mondja a miniszter — bizonyos ironia van. Mi, a világ legnagyobb tengeri hatalmassága, hadat viselünk két kis állam ellen, a melyeknek nincs flottájuk, a melyeknek egy csolakra való legénységük sincs, a melyekhez tehát hatalmas flottánk hozzá sem férhet. Olyan helyzetben vagyunk, mint egy erős ember, a kinek jobbkarja a hátához van kötve és úgy küzd. De ez a jobbkar nem gyöngült, sőt erősebb, mint volt valaha birodalmunk történetében. A körülményeknek ez a szokatlan találkozása nagy feladatokat rótt a hadügyi hivatalra. A hadügyi hivatal még egy 130,000 főnyi tábori hadsereg szervezéséről gondoskodott, hogy ha szükséges, újabb segédcapatokat küldhessen Dél-Afrikába. Ez okból a hadsereg állandó létszámát a most alakulófélben levő három zászlóalj kivül még 12 új sorzászlóaljval akarják szaporítani.

A tüzéségnek ebben a háboruban játszott szerepe megmutatta, mennyire szükséges, hogy Nagybritánia bőven el legyen látva tábori tüzéséggel. Ezért még két hadtest számára akarunk tüzéséget szervezni és pedig 36 üteg tábori tüzéséget és 7 üteg lovas tüzéséget. Ha ez a szaporítás meglesz, a hadügyi hivatal két hadtestet küldhet ki az országból teljes tüzéséggel felszerelve és ugyanakkor visszatarthatja az országban az egész tábori tüzéséget három hadtest számára. Azonkivül bizonyos számú új taracktüteget fogunk szervezni. Azután négy új lovasezredet szándékozunk alakítani a tartalékos századokból és a külföldön levő ezredekéből és három más ezredet a yeomanry-dandárból. A képzett utászok és az Army Service Corps létszámát is akarja szaporítani a kormány.

A háborunak egyik tanulsága az, hogy az országnak nagyobb tartalékos segédhaderőre van szüksége. A tavasz és a nyár folyamán besorozzák a milic-zászlóaljak hátralévő részét. Nagy táborokat fogunk létesíteni, amelyekben az egész milícia tervszerű kiképzést nyer. A milícia mostanában 30,000 fővel kisebb, mint a törvény megállapítja. A kormány azonban reméli, hogy pótolja a hiányokat és az önkénteséget minden tekintetben előmozdítja. A kormány azt hiszi, hogy az újítások révén körülbelül 100,000 emberrel többet nyer.

Ne várják a hadügyminiszteriumtól, hogy a háboru alatt nagy szervezeti változtatásokat kíséreljen meg. Még nincs itt az ideje, hogy az ország a konskripcióhoz folyamodjék. Ettől az angol nép módfelel irtózik. A kormány nem akar ehhez az eszközhöz nyulni, amíg nem hiúsul meg minden más kísérlete. Az egész birodalomban mostanában nagy lelkesedéssel sorakoznak az emberek önként a zászló alá és nézetem szerint ez a pillanat nem alkalmas arra, hogy a sorshuzás rendszerét alkalmazzuk. Nem kényszerre van szükség, hanem az önkéntes szolgálat előmozdítására és ezt a kormány meg akarja tenni.

Wantage lord meglegegedéssel veszi tudomásul, hogy Angliának az anyaországban még

tetes hadereje van, a mely szükség esetén Dél-Afrikába küldhető. Szívesen venné, ha valamennyi állami iskolában olyan rendszert alkalmaznának, a mely hozzájárulhatna ahhoz, hogy ott a katonai oktatásnak valamely neme honosodjék meg.

Dunraven lord örömmel veszi tudomásul, hogy az önkéntes tüzérséget modern ágyúkkal akarják felszerelni.

Kimberley lord azt hiszi, hogy a jelenlegi pillanat nem alkalmas a tervek részleteinek tárgyalására. *Landsdowne* marquis kifejtette a ház előtt, milyen intézkedések szükségesek egyelőre az ország haderejének a fokozására. Reméli, hogy ezek az intézkedések olyanok lesznek, hogy a tartósabb természetű jól megfontolt újításokat meg fogják könnyíteni és nem fogják megakadályozni. Nem látja be, miért nem adhatnának a mostani ideiglenes intézkedések alkalmat arra, hogy Anglia hadereje erősebb alapra állíttassék. Angliának számra és szervezetre nézve feltétlenül harczképes milicziája kell, hogy legyen, jó tisztekkel és modern tüzérséggel.

Wemyss lord sajnálja, hogy ezt a kedvező alkalmat nem használják föl arra, hogy Anglia egész fegyverkezését és mindazt, a mi a hadi szolgálattal összefügg, erős alapra állítsák. A szónok a jövő héten azt fogja indítványozni, hogy a háznak, a kormány előterjesztésének meghallgatása után az a véleménye, hogy a mennyiben Anglia hadügye a milicziára való kisorsolás rendszerén alapszik, a harczképesség és az ország állandó biztonsága megkívánja, hogy az anyaország védelmére való kényszerű hadi szolgálatról szóló régi alkotmányos törvényt olyan alakban léptessék életbe, a mely ennek a célnak az elérését előmozdítja a nélkül, hogy a népet túlságosan megterhelje.

Landsdowne marquis hadügyminiszter kijelenti, hogy ő is fölöttébb kívánatosnak tartja valamilyen katonai nevelés meghonosítását. A közoktatásügyi kormány ebben a tárgyban már eszmecserét is folytatott a hadügyi hivatallal. Azután bejelenti a hadügyminiszter, hogy az önkéntes tüzérség számára való ágyúk a legkitünőbb modellűek lesznek és pedig részben félig mozgó 4-7 hüvelykes ágyúk, részint mozgó tábori ágyúk. Az ujonczozás kitünően megy.

Azután berekesztették a tárgyalást és a ház elnapolta a tanácskozást.

Nyilatkozatok az alsóházban.

London, február 13.

Az alsóház mai ülésén *Knox* hadügyi államtitkár ugyanolyan nyilatkozatot tett, mint *Landsdowne* marquis a felsóházban.

Campbell-Bannermann meglegezővel látja, hogy a kormány nem szándékozik a konskripció valamelyik alakját alkalmazni, de kétségbe vonja, vajjon bölcs dolog-e olyan nagyon igénybe venni a segéderőket, a melyek máris nagyobb áldozatokat hoztak, mint a mennyit tőlük várni lehetett. Nyilvánvaló, hogy a hadsereg nem elég nagy arra a föladatra, a mely előtte áll. Szólv szívesebben látná, ha a mostani előirányzatot a háboru szükségleteire való hadi előirányzatnak vennék és a hadsereg jövődöbéli szaporításának és újjászervezésének egész kérdését függőben hagynák a rendes költségvetés tárgyalásáig.

Több szónok a kormány előterjesztései ellen emel szót.

Anglia segítői.

London, február 13.

A lapok jelentése szerint Japán megengedte, hogy az angol kormány átvegye azokat a 4-7 hüvelykes gyorstüzelő ágyu-

kat, a melyeket Japán az Armstrong-társaságnál megrendelt. Allitóltag több más állam is így járt el a Vicheri-Maxim-társaságnál tett megrendeléseivel. A kormány ilyen módon 100 új ágyút szerez.

A harcztérről.

London, február 13.

A *Times*-nak jelentik Kimberleyből 9-iki kelettel: A város ágyúzása még egyre tart és nagy kárt okoz. Egy fehér ember el-esett és egy másik megsebesült.

London, február 13.

Rensburgból jelentik, hogy a *Slingersfontein* mellett álló angol haderő kénytelen volt Rensburgba visszavonulni, mert a burok a keleti szárnyat veszedelmes erővel fenyegették.

London, február 13.

Ma jelent meg a hivatalos jelentés a hadügyminiszterium kapuján *Buller* seregének ötödikétől hetedikéig szenvedett veszteségeiről. E szerint 26 halott és 324 sebesült az utolsó mérkőzés áldozata.

London, február 13.

A Reuter-ügynökségnek táviratozza rensburgi tudósítója, hogy egy ausztráliai újságíró előadása szerint, a ki a bur táborból jött, a burok százhuszezeren vannak és korlátlan ideig képesek lesznek a háborút folytatni.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Tosca*, dráma; *Tövölgyi Margit* felléptével. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Folt, amely tisztit*, dráma; *Tövölgyi Margit* felléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: *Mignon*, opera. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Mignon*, opera. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Vén bakancsos és fia* a huszár, népszimű. Este: *A cigánybáró*, operette. (Páratlan bérlet.)

* *Lindh Marcella* hangversenyét, a mint már többször közöltük, folyó hó 25-én tartja Aradon. Ez a koncert már azért is számíthat a zenészkörök érdeklődésére, mert régóta nem volt városunkban hangverseny, melynek nagyrészt és magját a dal és ének tölti be. *Lindh* Marcellát nem igen kell ismertetni az aradi publikumnak. Kitünő hira-eve és budapesti szereplései révén nem ismeretlen városunkban a *Lindh*-név. A jeles énekesnő egy sajátos irányt képvisel *Landi* Camillá-val és *Nina Faliero*-val egyetemben a hangverseny énekesnők között. A régi olasz koloraturás „bel-canto“-t viszi a hangverseny-dobogóra és köti össze a dalénekegyszerűségével. A dalénekesnővel együtt rándul le Aradra *Aggházy* Károly, a jónévi magyar zongoraművész és komponista is.

* A pénteki bemutató előadás erős izgalomban tartja a színtársulatot. Rendező, karmester és szereplők nagy sikert akarnak és nagy sikert várnak *Mignon* előadásától. És bizonyára meg is lesz, mert jó erők java tehetségüket viszik a hálás, de nem könnyű küzdelembe. A czimzerepet *Rédei* Szidi éneklé mig *Philine* igen szép és hálás szerepét *Ruzsinszky* Ilona kapta meg. *Meister Vilmos Déri* Jenő lesz, *Lohario* a *Lárfás Odry* Lehel, *Laertes*, a színész *Pintér* Imre, *Jarno* a cigányfőnök *Szarvasi* Jenő.

* A filharmonikusok tréfás-estélyének rendezőbizottsága ma este véglegesen megállapította a folyó hó 26-iki estély programját. E programot a falragaszok nagyjában ismertetik, de a részleteket titokban kell, hogy tartsuk. Annyit azonban már előre is jelezhetünk, hogy ez az estély kitünően fog sikerülni. Az estély

sikerét nagyban előmozdítja, majd *Dienzl* Oszkár budapesti zongoraművész közreműködése *Dienzl* fenn Budapesten ebben a számban első rendű erőnek, van elismerve. Valamire való tréfás művészestély ő nélküle nem is rendeznek a fővárosban.

* *Tövölgyi Margit* két szerepben lép fel nálunk e héten. Szerdán *Toscat* ismétli meg, csütörtökön pedig *Echegaray* nagyhatású színművének a *Folt, amely tisztit*-nak a czimzerepét játssza el. Ez utóbbit még nem látták tőle az aradiak.

* *Jerome K. Jerome*. A magyar olvasó közönségnek ama része, mely a külföldi regényeket és tárczákat eredetiben nem olvassa, igen kevésbé ismeri *Jerome K. Jerome* nevét. Abba a kellemes helyzetbe pedig, hogy ennek a nagy angol humoristának műveiben gyönyörködhessek, éppen nem jutott. A fordítók s a kiadók nálunk szinte érthetetlen okból mellőzték ezt a kiváló író, a kinél különöz idő szerint nincs. *Jerome K. Jerome* a jóízű, az egészséges angol humor képviselője, a ki *Dickenst* legjobban megközelíti, ugy humorá mélységében, mint regényalakjainak megrajzolásában. Kellemes, meleg, igaz derűt áraszt szét. A „Regényjegyzetek“ most megjelent első kötetének ára egy korona s ugyanily árban lesz kapható a második kötet is, a melynek kiadását bizonyára nagy érdeklődéssel várják. A vig regény a „Legjobb könyvek“ kiadóhivatalában megszerezhető.

* *Magyar könyvtár*. Ennek a jó vállalatnak újabb füzetei *Petőfi* családi verseivel nyitják meg a február hónapi sorozatot. Tegedy László készített hozzájuk négy sikerült rajtot. A további füzetek *Rudyard Kipling* hírneves *Dsungel* könyvének első része *Mikes* Lajos fordításában, *Wellsnek* „Az időgép“ című regénye, mely szintén *Mikes* fordítása. Sok érdeklődéssel találkozik majd *Pázmány* Péter ragyogó stíli *Kempis*-fordítása, mivel ezt a munkát máskülönben alig lehetett már magyar nyelven megszerezni. A február hónapi sorozatban leljük meg *Kisfaludy* Károly válogatott vig elbeszéléseit és egy magyar népdalgyűjteményt. Mindegyik füzet ára 30 fillér.

A magyar czimer az iparban.

— Mikor szabad használni a magyar czimert? —

Arad, február 13.

Egy ma kiadott miniszteri körre-delete olyan intézkedést világított meg, amelyen eligazodni bizony alig tudott valaki. A magyar czimer használatát az ipari czikkeken szabályozza ez a legújabb rendelet világosan és liberálisan. A rendelet arról szól, hogy ki és mely esetekben használhatja gyártmányain a magyar czimert.

Szükség volt már erre a rendeletre. Még emlékezünk arra a kinos esetre, mikor a rendőrség elkobozta a *Picquart* ezredesnek szánt diszkardot és az elkobzást egyéb elfogadható ok híján avval indokolta meg, hogy a kardra jogszerűen ráforrasztották a magyar czimert. Ilyenféle eset többé elő nem fordulhat.

Mint új dolgot kell üdvözlőnk a rendeletben azt, hogy felvilágosítja a közönséget. Eddig az volt a szokás, hogy valamely zavaros paragrafus értelméről a közönség másképp nem szerezhetett tájékoztatást, mintha megbüntették.

A belügyminisztérium kibocsátott körre-delete így szól:

Az ország czimerének iparczikokban való használhatása tekintetében a közönség körében könnyen előálló fogalomzavarnak elejét veendő, kijelentem a következőket:

A magyar korona országai egyesített czimerének és az ország külön czimerének magánosok és magán jellegű testületek, vállalatok és intézetek által való használhatásáról szóló 1883. évi XVIII. t.-czikk I. §-a szerint magánosok, magánjellegű testületek, vállalatok és intézetek közül az említett czimerekbármelyikét gyári, vagy iparczikkeiken, áruikon, üzleti helyiségeiken, czimtblákon, czimlapjaikon (etiquette), üzleti nyomtatványaikon stb. csak azok használhatják, kik arra a miniszterelnöktől engedélyt nyertek.

E törvényi rendelkezés akként értelmezendő, hogy a czimert használó alany személyével vagy cégével összeköttetésben álló, az egyén vagy cég minőségének jelzésére szolgáló engedély nélküli czimerhasználat tilos, tehát oly használat, mely azt a vélelmet kelthetné, hogy az illető vagy hivatalos személ, vagy az állam kormányával valamely érdekviszonyban áll, vagy pedig, hogy a czimert használó e jogositványt megkülönböztetés vagy kitüntetésként kapta az államhatalomtól gyárának, ipari és kereskedési üzemének kiválósága vagy pedig a készített vagy elárúsított gyári vagy ipari cikkeknek, áruknak kiváló minősége elismeréséül.

Ha ellenben valaki csak a czimert magát készíti vagy elárúsítja, vagy pedig ha a czimer pusztán ékítményt képez valamely iparcikkén, minden vonatkozás nélkül az előálló vagy elárúsító személyére vagy cégére: ez nem tekinthető az 1883. évi XVIII. törvény cikk szerinti minősülő czimerhasználatának s az ily czimerhasználat az idézett törvény szempontjából korlátozás alá nem esik.

Budapest, 1900. évi febr. hónap 3-án.

A miniszter helyett:

Jakabffy, s. k.
államtitkár.

Mikor a diplomata szája eljár.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 13.

A hány nagy diplomata volt, anyiféleképpen állapította meg, mi a diplomata főkötelessége. Ha az egyik azt mondja, hogy az a nagy diplomata, a ki legjobban tud hallgatni, a másik azt vitatja, hogy az a diplomata, a ki az igazat úgy beszéli, hogy hazugságnak vélik, a harmadik elve meg úgy hazudni, hogy igaznak gondolják. Csak egyben egyeznek meg mind: az érzelmeit semmiesetre se árulja el soha. A diplomata gondolatai — istenem a ki leleplezné a legtöbb diplomata szinte gondolatait, legtöbbszőr rájönne, hogy igazában nincsenek is gondolatai. Az érzéseit azonban jó titkolnia, mert avval beleütközhetik a mások érzéseibe.

A párisi orosz nagykövetnek a karrierjébe kerül példának okáért, hogy a mikor unatkozott, megtalálta ezt mondani.

Ugy esett a dolog, hogy egyik orosz nagyherceg a Szajna parti fővárosban tartózkodott s e közben az orosz nagykövet természetesen állandóan kíséretében volt. A nagykövet egyike az orosz diplomácia legkiválóbb embereinek s hogy milyen nagyra tartották Szent-Pétervárott is, az mutatja, hogy *Morenheim* báró utódjává őt nevezték ki Párisba.

Pavlovits Urosov Leo herceg a nagykövet neve. Két évvel ezelőtt küldték Franciaországba, addig tizenkét éven Brüsszelben képviselte a csárt és az orosz birodalmat, mint a belga királynál akkreditált nagykövet. Rendkívül okos és ügyes diplomata hírében áll a herceg, hanem egy kissé ideges. Akik ismerik, az okát is tudják. Mondják, a herceg most 61 esztendő, hanem azért a legnagyobb vívórok közé tartozik Párisban. Sokat élt, s alighanem ez az oka, hogy időnként nem tud uralkodni az idegein.

Igy esett meg a herceggel, hogy a szája kissé eljárt a nagyherceggel szemközt. És éppen az utolsó perczen, mikor már közel volt ahhoz, hogy megszabadul az előkelő vendég körül való szolgálatok terhétől. A nagyherceg elutazóban volt s egyik pályaudvar perronján várta kíséretével a vonat indulását. A vonat azonban sehogy sem akart mozdulni. *Pavlovits Urosov* nagykövet egyre türelmetlenebbül izgott-mozgott, végre odaszólt egyik szomszédjához:

— Ez a vonat sohasem indul már el! Jócskán késik már.

Szerencsétlenségére a nagyherceg meghallotta ezt, s indulatosan szólt vissza:

— Ne zavartassa magát, herceg. Csak távozzék, — még pedig azonnal.

A nagykövetnek nem volt mit tennie, szó nélkül sarkon fordult és távozott. Menetközben már csak azt hallotta, hogy a gőzös füttyül, süvölt a kiszabaduló gőz és pillanatok múltán indul a vonat, amely a nagyherceget viszi és vele — az ő karrierjét is.

Pavlovits Urosov Leo herceg egyébként könnyen viselheti el az állapotot, mert dúsgazdag ember. Feleségével mérhetetlen kincseket kapott. *Avazan*, volt pénzügyminiszter leányát vette feleségül, aki unatestvére *Talleyrand* grófnénak, a híres *Talleyrand* gróf feleségének, a ki valaha II. Sándor csár udvarában mutatta meg gyakorlati példával, milyennek kell a diplomatának lennie. Késő atyjafia és hivatásbeli utóda, az orosz herceg, úgy látszik, nem eleget tanult a nagyhirű gróftól. Beszélni talán megtanult tőle, de — hallgatni nem.

Öngyilkos ujságíró.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Érdekes, nem közönséges multu ember vált meg ma Aradon önkéntesen az élettől: *Augusztini Gusztáv*, a „*Tribuna Poporului*” című román ujság munkatársa. Az apró, heves mozdulatu emberke, ki aránylag még nem is volt öreg, *agyonlőtte magát*. *Augusztinit*, kit rengeteg nyelvtudománya révén ismertek a városban, amennyiben *hét nyelven értett*, betegsége és nyomora vitte az öngyilkosságra, melynek részletei a következők:

A 45 éves, liptó-szent-miklósi születésű, nőtlen ember a Tököly-tér 5. számú házban lévő lakásán követte el az öngyilkosságot. Ma délelőtt 9 óra után *revolverrel a szájába lőtt* és azonnal meghalt. Végzetes tettét úgy hajtotta végre, hogy a divány sarkába ült, a hátát egy oda rakott párnához támasztotta, lábait pedig nekifeszítette az asztal lábának, azután megnyomta a ravaszt. Utolsó munkája jól sikerült, mikor a lövésre befutó cseléd hozzá ért, már halva volt.

Asztalán több levelet hagyott hátra, ezek közül egyiket *Mangra* Vazul protesinczollusnak, a többit Liptó-Szent-Miklóson élő apjának és anyjának, meg egy ugyanott lakó *Clema Ruppelt* nevű ismerősének, kire ingóságait is hagyta. Az asztalon egy jegyzék is volt, melyben csekélyebb összegű tartozásait felsorolja, hogy halála után kiegyenlíthessék. Érdekes, hogy *Mangrának* szóló levelét, a dátum tanúsága szerint, már január 25-én megírta s azóta a borítékát fel is tépte. Ebből látszik, hogy már a levél megírásakor leszámolt az élettől, már akkor el akarta követni az öngyilkosságot s azóta ezzel a végzetes elhatározással járt az emberek között. Még tegnap délután is ott ült a Hungária kávéházban és szokása szerint mélyen elmerült a külföldi lapok olvasásába, pedig tudta, hogy csak napok kérdése, mikor fog meghalni.

Az öngyilkos évvel ezelőtt, felső-magyarországi születéshelyéről Romániába elkerülve, az ottani lapoknál dolgozott. Innen a nagyszabeni *Tribuná*-hoz jutott, majd a brassói *Gazetta Transilvániá*-hoz, végre néhány éve az aradi *Tribuna Poporului* munkatársa volt. A lapnál többnyire fordítási munkát végzett, amihez bámulatos tehetsége volt. *Hét nyelven* beszélt, *tótul*, mely anyanyelve volt, *németül*, *franciaul*, *oroszul*, *szerbül*, *románul*, *ruthénül* és *magyarul*. Nem véletlenül soroljuk fel utoljára a magyar nyelvet, mert ezt ismerte legkevésbé.

Szinte hihetetlen, hogy ennyi tudomány

mellett mégis *nyomorban élt*, még pedig a szó teljes értelmében nagy nyomoruságban. Semmi féle költséges kedvtelése nem volt, de azért még sem maradt annyi pénze, hogy minden nap jóllakhatott volna. Megegett nem egyszer, hogy csupán *egy-két zsemlye* tette ki az egész déli menüjét. Hogy a sovány ebédjéhez ne legyen tanuja, a Baross-park valamely félreeső helyére húzódott „*ebédelni*.”

Az ilyenforma ebéd sűrűn megegett nála, de azért, mint más boldog halandó, ki hat fogásos ebéd után issza meg a feketéjét, ő is elment mindennap a kávéházba. Ott azután a nagy külföldi lapok sűrűn nyomtatott betűi között feledkezett meg a világ nyomoruságáról.

Öngyilkosságának oka a sanyaru életen kívül betegsége is volt, gyomorban, nagyfoku idegességben szenvedett, amihez még a hátgerincz sorvadás is járult. Mindez összevéve bizony nem teszi érthetlenné elhatározását, még ha hét nyelven is megértette azt, amiről más közönséges, *jóllakott* ember csak egy nyelven vett tudomást.

Göthe és Petőfi.

— Hogy ismeri a nép a nagy költőket? —

Arad, február 13.

Van egy kis sor elmondani való tapasztalásom a mai idők kulturtörténetében.

A minap olvastam, hogy egy német költő panaszkodott a felől, hogy a német nép nem ismeri Göthét. Egy barátja ellentmondott neki, mire aztán fogadtak. Elmentek sétálni és az első paraszt embert, a kivel találkoztak megszólították.

— Megtudná tán mondani, ki volt Göthe?

— A Göthe? Hogyne, a tiszteletes urat hívják így a faluban.

A barátok mosolyogva mentek tovább. (Kisült, hogy a tiszteletes urat Götternek hívják.) A következő, akivel találkoztak, egy paraszt-asszony volt.

— Hallott már valamit Göthéről? — kérdezték tőle.

A parasztasszony azt felelte, hogy az ő fia tanuló, az egyszer mondott egy ilyesfajta nevet, de hogy ki volt, azt biz nem tudja. — A harmadik, akit megkérdeztek, *egy könyvesbolti szolga volt*. (Ez tehát már biztosan hallotta Göthe nevét!) Tényleg azt felelte, hogy annyit tud róla, hogy verseket csinált, de más nem voltak képesek belőle kivenni. Így ment ez tovább, megkérdeztek harmincz embert anélkül, hogy *csak egy is tudott volna Göthéről valamit*.

Ebből aztán lehet következtetni, hogy a német parasztságból hányan ismerik legnagyobb költőjüket.

Ez csak Németországban történhetik, hisz különben is, hogy érthetné meg az egyszerű nép Göthe mély gondolatait. Magyarországon ez lehetetlen — gondoltam — Petőfit mindenki ismeri! Csöngettem. Bejött Kati, a szobalány, irni, olvasni tud ő is.

— Mondja csak, Kati, — szólítottam meg — meg tudná nekem mondani, ki volt Petőfi?

— Hát honnan tudnám én azt, — felelte, — nem vagyok én olyan tanult, hogy minden embert ismerjek.

Elszörnyüködve szóltam:

— Menjen ki. De várjon csak, küldje be a szakácsnét!

Bejött.

— Meg tudná mondani nekem, ki volt Petőfi? — kérdeztem tőle.

— Hát hogy tudnám én, mikor az ur se tudja, pedig hát egész nap mást se tesz csak tanul.

Ezt felelte, azt hívén, hogy azért kértem, mert nem tudom. Szörnyűködésem fokozódott, Petőfit nem ösmerik. Lemegyek az udvarba. A mindenes gazda ép a lovakat fogta be.

— János bácsi — szoltam — tudja-e, ki volt Petőfi?

— Petőfi? . . . Petőfi, hát Petőnek a fia, mondta nagyot nevetve rá.

— Ne bolondozzon, szoltam szinte dühösen, csak tudja tán, hogy ki írta az „A virágnak megtiltani nem lehet,“ vagy „Hirös város az alföldön Kecskemét“ című nótákat, hisz egész nap azt fütyüli?

Erre össze-vissza is csak azt felelte:

— Már nekem az mindegy, hogy ki írta, de szép.

Én, aki szentül meg voltam győződve, hogy Petőfit minden magyar ember ismeri, ime csatlakoztam.

Egy vigasztalásom azonban van. Göthét a német nép még költeményeiben sem ismeri, Petőfi pedig *dalaiban él* a magyar nép ajkán.

Ater.

HIREK.

— **A város közgyűlése.** Aradváros törvényhatósági bizottsága holnap, szerdán délután 4 órakor tartja február havi közgyűlését. Az érdekesebb tárgyak közé tartozik az aradi *szeniháromság-szobor, az új rom. kath. templom és az államvasuti alkalmazottak községi adójának ügye.* A sorrendben különben egy egész csomó *átirat* szerepel. *Marosvásárhely* a helybeli jelöltek ügyében írt át, mire nézve a tanács javaslata, hogy a közgyűlés, tekintettel előbb hozott hasonló határozatára, térjen napirendre ez *átirat* fölött. Pártolólágg terjeszti elő a tanács a következő *átiratokat*: *Selmeczbánya* *átiratát* az új bünvádi eljárás életbeléptetésével a törvényhatóság szolgálataiért az állam által történendő anyagi kárpótlásra vonatkozólag; *Budapest* *átiratát* a tüzikár biztosító intézeteknek a tüzoltóság fenntartási költségeihez való hozzájárulás ügyében alkotandó országgyűlési határozat létrehozatala iránt. Hasonlóképen pártolólágg terjesztetik elő *Hevesmegye* két *átirata*, melyek közül egyik a boritaladó leszállítását, a másik az olasz bor-vám felemelését tárgyalja.

— **Apponyi Albert minisztersége.** *Szell* Kálmán miniszterelnök legutóbbi bécsi utját egyebek között a király személye körüli miniszteri tárczában beállandó változással is kapcsolatba hozták. Több lap azt írta, hogy a betegsége miatt távozó *Széchenyi* Manó gróf utóda *Apponyi* Albert gróf lesz. Ezt a hírt — mint tudósítónk táviratozza — a *Neues Wiener Abendblatt* ma esti száma is megerősíti. A miniszterváltás a tárcza költségvetésének letárgyalása után fog hir szerint bekövetkezni.

— **Az új rom. kath. templom ügyével** foglalkozott ma a közgyűlést előkészítő városi tanács. A tárgyalás alapját *Műlek* Lajos dr. ismeretes indítványa képezte, mely a törvényhatóságnak javaslatba hozza, hogy a meglévő templomépítési alapot bocsássa a minorita atyák rendelkezésére, kik Aradvárosának megfelelő, impozáns templomot készítenek emelni. Az előkészítő tanácsülés azzal terjeszti az indítványt a közgyűlés elé, hogy térjen fölött napirendre, miután, a *Bonnaz*-féle hagyatéknak s a tanács szerint a város templom-alapjának más a rendeltetése; az lenne, hogy egy aradi plébánia-templom és plébánia létesítését lehetővé tegye.

— **Miért rosszak a miniszterelnökök arcképei.** *Szell* Kálmán miniszterelnök ma — mint tudósítónk táviratozza — nagy ebédet adott, a melyen a képviselőház tagjai közül sokan voltak hivatalosak. Ebéd után sorra jár-

ták a vendégek a palota termeit, míg abba a galleriába nem kerültek, a melyben az eddig volt miniszterelnökök arcképei figyelmeztetik a mindenkori elnököt az elmúlásra. A képek előtt megjegyezte egy képviselő:

— Na, ezek nem épen mesteri alkotások.

— Természetes — felelte erre *Szell* Kálmán — hiszen ezek a képek úgy készülnek, hogy mindig az *utód festeti meg az elődjét.*

Apponyi Albert gróf felelt erre:

— Ez még jó. De *milyenek lennének ezek a képek, ha megfordítva az előd festhetné meg az utódja arcképét?* . . .

Biz ezt bajos elképzelni. Ámbár ha jól vesszük, sokkal rosszabbak művészi szempontból akkor sem lehetnének. Mert mindennek van határa.

— **Változás a máv. igazgatóságában.** Gróf *Vickelburg* Márk, a magyar államvasutak pénzügyi szakosztályának igazgatója, másnemű elfoglaltságai miatt már legközelebb megválk állásától. Utódjául *Searvassy* György államvasuti főfelügyelő van kiszemelve, aki mint helyettes igazgató a pénzügyi szakosztályt már tizenöt év óta nagy szakértelemmel vezeti.

— **Fiume a képviselőházban.** A fiumei kérdés teljes erővel foglalja le egyszerre a közérdeklődést. A hírlapi vita után a képviselőházban is szóba kerül holnap ez az ügy. *Horánszky* Nándor és *Szell* Kálmán fognak beszélni a magyar tengerpart közjogi helyzetének rendezéséről, s csak azután tér át a Ház a belügyi tárcza költségvetésére.

— **A vasutasok adója a közgyűlésben.** Aradváros törvényhatósága holnap fog foglalkozni a fővárosnak ismert *átiratával*, mely a várost állásfoglalásra hívja fel a kereskedelemügyi miniszternek az államvasuti alkalmazottak községi pótdadó mentességére vonatkozó törvényjavaslata ellen. Az előkészítő tanácsülés azon javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy az említett ügyben *ne írjon fel az országgyűléshez*, hanem bizza a törvényhozás bölcs belátására, hogy oly intézkedést tegyen, melynek következtében a város érdeke csorbát ne szenvedjen.

— **A zöldsászok leleplezője.** Sok szó esett az utóbbi időkben *Mayer* Lajosnéról, a brassói német asszonyról, a ki külföldi bevándorlott létere is erős ellenévé fejlődött az elnyomatásról panaszkodó erdélyi szászoknak, s sok őszinte cikkben czáfolta hazudozásait a németországi lapokban. E miatt gyűlölték és üldözték *Mayernét* Brassóban. Gyengeelméjűséggel *vádolták*, s a brassói árvaszék gondnokság alá is akarta helyeztetni. Az országos egészségügyi orvosi tanács kedvezőtlen véleményt adott róla, a brassói törvényszék azonban ennek ellenében is *Mandel* Béla dr. és *Wagner* dr. bécsi tanárok, valamint *Husz* Henrik dr. brassói törvényszéki orvos bizonyítványai alapján megtagadta a gondnokság alá helyezést, mert nem látta beigazoltnak az elmebajt, a melyre hivatkoztak *Mayerné* ellen. Az üldöztetések elől azonban *Mayerné* férjével együtt kiköltözött a Rajna mellé *Brunba*, s ott alapítottak új gyárat. Onnan levelet írt ma ügyvédjének *Gyórfy* Gyula országgyűlési képviselőnek. Protestál ebben a levélben *Perczel* Dezső minapi nyilatkozata ellen. Nem vagyok bolond — írja. — Egyedüli bajom az volt, hogy belepillantottam az erdélyi szászok konyhájába. *Perczel* jónak látta avval jutalmazni eddigi tevékenységemet, hogy bolondnak mondott és engem támad, — ennek daczára én ezután sem szünök meg a magyarságért sikra szállani a hazugok vádjai ellen.

— **A szatmári testvérgyilkosság.** *Papp* Béla bünügyében — mint tudósítónk táviratozza — a vizsgálat igen fontos új bizonyítékokat állapított meg arra nézve, hogy *Papp* Elemért bátyja előre kiesztelt terv szerint gyilkolta meg. Az Amerikából hazaérkezett harmadik testvért, *Papp* Árpádot kihallgatta a vizsgálóbíró. Ennek vallomásából kiderült, hogy őt is *Papp* Béla üldözte el hazulról, avval a szándékkal, hogy

ott vesszen Amerikában s rá eső vagyont megkaparíthassa magának. De az is kevés volt még neki, egyedüli örökös akart lenni, ezért tette el láb alól öcscsét. — Kiderítette azt is a vizsgálat, hogy ki lopta ki *Papp* Béla istállójából fényes nappal azt a szürke lovat, a melyen *Elemér* szeptember 28-án délután *Szatmárra* lovagolt. E napon akarták őt először meggyilkolni, de ekkor a ló gyors vágatása kiszabadította a gyilkos kezéből. A vizsgálat érdekében az itt közbenjárt egyén nevét titkolják. Az ügy esküdtszéki főtárgyalása valószínűleg május hóban lesz.

— **Letartóztatott magyar gróf.** *Bécsből* táviratozza tudósítónk, hogy az ottani rendőrség ma letartóztatott egy szédelgőt, a ki *Ráday* András grófnak vallja magát. Az állítólagos magyar gróf az életnek azt a könnyebbik módját próbálta, hogy különböző álnevek alatt szállást vett hol egyik, hol másik szállóban, s mikor számlája már jócskán megnövekedett, fizetés nélkül odább állott. A rendőrség nyomoz, hogy a letartóztatott csakugyan *Ráday* gróf-e, ahogy vallja, vagy ezt a nevet is bitorolja csak, mint a többi, a melyekkel üzelveit elkövette.

— **Az ügyvédi kamara hivatalos helyiségeit** május elsejével a *Deák* Ferencz-utczai Heimfélé házba helyezi át. Az új helyiségek kényelmesebbek lesznek az eddigiekénél, s a helyiség fekvésénél fogva hozzáférhetőbb lesz a kamaránál megforduló ügyvédekre és nagyközönségre nézve.

— **A jóslat beteljesült.** Egy transzváli újság írja: Körülbelül ötven év előtt Anglia egyik városkájának egy házából keserves sirás és jajgatás hallatszott. Egy szigorú asszony kegyetlenül elverte a port az urfi fián, aki rossz fát tett a tüzre. A java ütlegelés közben cigányasszony tévedt arra. Az asszony akkor abbahagyta a verést és pár shilling pénzt adott a kártyavető cigánynak. Ez aztán jóslat sok mindent. Egyebek közt a fiúnak így beszélt:

— *Fiacskám, a te sorsod a verés. Sok verést kapsz ezután is, még vén korodban is egyre verést fogsz kapni.*

És a jóslat beteljesült. A gyereket vén korában is egyre verik. A neve különben — *Buller*; tábornagy az angol hadseregben.

. . . Valamikor régen szellemességben megkopaszodott újságíró kartársaink az ilyen híreket így fejezték be: „Si non e vero, e beu trovato!“ — Ez egyszer kénytelenek vagyunk mi is ehhez a régi mondáshoz visszatérni.

— **Változás a csanádi klérusban.** *Szücs* János tb. kanonok, theol. tanár f. hó 20-án foglalja el plébániai hivatalát *Apátfalván*. A megyés püspök *Sulyok* István szemináriumi lelkigyátát nevezte ki az így megüresedett tanári székre. *Vagács* Ede apátfalvi adminisztrátor *Kis-iratosra* és *Halas* István kis-iratosi segédlelkész *Krassovára* disponáltatott koadjutorrá.

— **A revolver.** Az olvasó e szóra ne gondoljon arra a hatlövegű vérengző szerszámmra, melylyel farkasszemet nézve végig fut az ember hátán a hideg, nem erre a félelmetes jószágra gondolunk, midőn a revolver szót irtuk hirtünknek elejére. . . Más revolverről szól az ének, ez is csunya kellemetlen szerszám, de félelmissé csak azokkal szemben válik, akik megijednek tőle. A zsurnalisztika testén élőködik ez a parasita, sötétben dolgozva, bujkál, hol itt, hol ott ütve fel csunya fejét, spekulálva az emberiség gyöngeségeire, hol félelmére, hol hiúságára. Alkalmunk volt ma városunkban szemtől szembe megismerkedni egyik példányával eme ártatlan műszernek, mely egyuttal egyik tekintélyes bornagykereskedőnk — *zsebének* volt irányozva. Neve is van ezen kedves jószágnak, mely eléggé takaros külsővel rendelkezik és „*Reichs-Revue*“ névre hallgat és „*Organ für Wissenschaft Politik Volkswirtschaft*

Industrie und Verker* jelzővel díszíti hangzatos nevét.

Az illető nagykereskedő, kihez ez az ártatlan kis jószág a napokban beköszöntött ámulva bontotta ki a postán czimére beküldött csinosan telinyomatott papirost, melynek czimlapján egy hasábon át, persze erősen megkékczeruzázott helyen, annyi dicséretet olvasott magáról, hogy szinte beleszédült. Ki emeli az ártatlan kis írói mű azt is, hogy szép a népszerűség, de vigyázni is kell rá, hogy el ne vesszen, s kilátásba helyezi azt is, hogy a jeles nagykereskedőnek egész életrajzát is közzé teszi a legközelebbi számok egyikében. Ovatoságból a laphoz *postautalvány* van csatolva, melyben *husz koronányi* összeg már bele van nyomtatva, nehogy az illető feldicsért vagy esetleg megfenyegetett polgártársat tulságos fáradság terhelje az ügy kezelése körül.

A tudományos kis jószág Chef-Redacteurje *Th. von Brahms* ur, s szerkesztődik Budapesten a negyedik kerületben. Közelebbi czimet, úgy látszik a szerkesztőség szerénysége tiltja a lapon kitüntetni, pedig bizony kár, talán volna érdeklődők, kik ezzel a kis csemetével foglalkoznának, kiknek tán kötelessége is volna vele foglalkozni.

Az illető kiszemelt áldozat persze jót mulatott a vele foglalkozó sorokon, s a beküldött postautalványürlap felhasználatlanul papirkosarába vándorolt, vagyis a revolver Aradon a feldicsért urnál *csütörtököt mondott* . . .

Hogy mi mégis érdemen felül, kimerítőben foglalkozunk ezen kedves kis csecsebecsével, az azért történt, mert a huszadik század elején is léteznek naiv balekok, kik esetleg a revolver ily fajta nyomásának felülhetnének. Ezek figyelmét akartuk e tárgyban felkelteni, s végül azért mert a tisztességes zurnalisztikának kötelessége telhetőleg irtani azt a gyomot, mely a sajtó és a sajtószabadság leple alatt, ha elvéte is, de néha-néha felburjánzik.

— **Miskolcz és a vasutasok adója.** Az Aradon is oly aktuális adóügyet ma tárgyalta Borsódmege székvárosának közgyűlése. Mint nekünk táviratozzák, a törvényhatóság elhatározta, hogy Budapest felszólítására a vasutasokat a községi adó alól felmentő miniszteri törvényjavaslat ellen *felír az országgyűléshez.*

— **Stefánia hozománya.** A Berl. Lokal-Anzeiger, mely az özvegy trónörökösne újból férjhezmeneteléről már sok érdekes, de meglehetősen ellenőrizhetlen hírt közölt, most azt írja, hogy a hozomány, melyet *Lónyay* gróf *Stefánia* főhercegnővel kapni fog, vita tárgyát képezte a főhercegnő atyja, *Lipót* belga király és királyunk között. *Lipót* király a leg határozottabban vonakodott, hogy akár *Stefánia* özvegy trónörökösne, akár unokájának *Erzsébet* főhercegnőnek, akár milyen kis hozományt is adjon, mire ő felsége *Ferencz József* király elhatározta, hogy mind a két főhercegnőt sajátjából házasítja ki. *Stefánia* főhercegnő másfél millió forint hozományt, leánya, *Erzsébet* főhercegnő pedig ugyanilyen összeget és egy alsó ausztriai birtokot kap. *Erzsébet* főhercegnőnek a kelengyét is magánpénztárából fedezi ő felsége és ez a kelengye 250.000 frtba kerül. Maga a fehérnemű 130.000 forintba.

— **Telefon Budapest és Fiume között.** A budapest-fiumei helyközi távbeszélőt ma adták át a forgalomnak. Ennek folytán Fiuméből Budapesttel, valamint a Budapesttel távbeszélő összeköttetésben levő összes városokkal — Berlint és Brünnt kivéve — és viszont lehet beszélni. A beszélgetés időtartama 3 perc; közönséges beszélgetés díja 2 korona, sürgős beszélgetés díja 6 korona.

— **A resiczai sztrájk megszűnőfélben.** *Resiczáról* táviratozza tudósítónk, hogy a vasmun-

kások sztrájkja immár szűnőfélben van. A kölcsönös érdekeket sikerült nagyjából összehangba hozni, úgy, hogy ma már a kirendelt csendőrség fele részét vissza is küldték állomáshelyére. A jövő héttel előreláthatólag teljes erővel kezdenek újra a vasművek munkájukat.

— **Baleset a bécsi ndvari lovardában.** *Ypsilanti* Tódor herceget tegnap délután az u. n. spanyol udvari lovaglóiskolában baleset érte. A herceg gyakorolta magát a lovaglásban s e célból két czölöp között ügetésben akart keresztül lovagolni. A térde azonban beleütközött az egyik czölöpbe s a herceg levágódott a lóról s kificzamította a térdkalácsát. Az önkéntes mentő egyesület a Löw-féle szanatóriumba szállította.

— **Elmebeteg aljegyző.** A napokban Budapesten a kerepesi-ut végén levő József-főherceg-szállodába egy fiatal ember szállott meg, a ki a vendégeknyvbe *Rupp* Lajos csáktornyai községi aljegyzőnek írta magát. A vendég kezdetől fogva igen különösen, hóbortosan viselte magát, tegnap este azonban viselkedése már annyira feltűnő és gyanús volt, hogy a főkapitányságra kísérték. Az ügyeletes rendőrorvos megállapította, hogy a szerencsétlen ember közveszélyes őrlött, a miért is a mentők a lipótmezei téólydába szállították.

— **Harcz török csempészekkel.** Ma reggel négy török Adakaleh szigetről Orsovára igyekezett csónakon. Szeszt akartak csempészni. A magyar pénzügyőrök észrevették s fölfegyverkezve eléjük mentek csónakon. Ekkor valóságos kis tengeri csata támadt, miközben egy török *halálosan sebesülve a Dunába esett* és nyomtalanul eltűnt a habok közt. Ezt látva, a többi három török csempész a vízbe ugrott és uszással iparkodott menekülni. A magyar pénzügyőrök azonban csónakon üldözöbe vették őket és Adakaleh alatt elfogták, s Orsovára hozták mind a hármat. Most a börtönben vannak.

— **A meggyilkolt bolgár.** A bolgár diplomáciai ügyvivő a portához jegyzéket intézett egy dubnicziai bolgár alattvalónak az ügyében, akit török katonák török területen meggyilkoltak. A jegyzék a hünösök megbüntetését és áldozat családjára számára kártérítést követel.

— **Az aradi kis- és közép-kereskedők társulata** tegnap este választmányi ülést tartott a kereskedelmi és iparkamara egyik termében, melyen több fontos tárgy elintézése után azt is elhatározták, hogy ezentel *minden hónap első hétfőjén* este 8 órakor a kereskedelmi és iparkamarában rendes havi ülést tartanak. Ez alkalommal a tagok megtehetik tudakozásaikat és felemlíthetik esetleges sérelmeiket.

— **Beugrott a kutba.** Lázás állapotban majdnem öngyilkosságot követett el ma egy asszony. *Bátori* Józsefné, szül. Hosszu Anna *aradi* vasuti kocsirendező feleségén a gyermekágyi láza annyira erőtt vett tegnap éjjel, hogy önkivületi állapotban kirohant a szobájából és az udvaron lévő *kutba* ugrott. A kutban szerencsére alacsonyan állott a víz s így csupán könnyebb sérüléseket szenvedett esés közben, egyéb baja nem történt. A házbeliek hamarosan kihúzták a vízből az asszonyt, kit *Öttvös* Dániel dr. kerületi orvos vett ápolás alá.

— **Választások Bécsben.** Bécsből táviratozzák: A személyes jövedelmi adót kivető bizottságba a harmadik választó testület tegnap választotta megbízottjait mind 19 kerületben. Az I. és IX. kerületben a haladópartiak, a X. és XI. kerületben a szocziáldemokraták győztek. Az V. és XVI. kerületben még nem ismeretes a választás eredménye. A többi kerületben a keresztény-szocziálisok győztek.

— **Elfogott fegyencz-szőkevény.** *Fogarasról* táviratozzák, hogy ott a csendőrség ma elfogott egy *Weber* nevű fegyenczet, a ki a nagyszabeni fegyházból szökött meg. A vállalatnál beismerte *Weber*, hogy évekkal ezelőtt ő ölte meg *Sass* korcsmárost és feleségét. A csendőrség intézkedett, hogy a szőkevényt a fegyházigazgatóság újból visszavitesse Szebenbe.

— **Az aradmegyei csendőrség szaporítása.** A budapesti csendőrkörületi parancsnokság elő-

terjesztése alapján a honvédelmi miniszter a csendőrség szaporítására nézve a következő intézkedéseket tette: Az aradmegyei *Pankota*, a biharmegyei Nagy-Úrögd, Bihar-Püspökiben, Szt.-László-fürdőn, hajdumegyei Kaba és Sámson községekben 1—1 új gyalog 5 főből álló csendőrségi őrsök fognak felállítani. Továbbá a hajdumegyei vámos-pércsi és a tetétleni lovasőrök feloszlata lettek s ezek helyén gyalogőrök szerveztettek és létszámaik 1—1 fővel megerősítve lettek. A jászberényi csendőrség létszáma 1 fővel leszállított. A pestmegyei dunakeszi őrs létszáma 3, a rákos-kereszturi és kispesti őrsök állománya 2—2, a péczeli, budakeszi, buda-örsi, nagykátai és tázlári őrsök létszáma 1—1, az aradmegyei *uj-szent-anna*i őrs létszáma, 2, a *világosi* őrsnek, továbbá a szilágymegyei sarmasági, náprádi és bojáni őrsöknek létszáma 1—1 fővel felemeltetett.

— **Disraeli és Teck hercegnő.** Február 5-iki kelettel a következő érdekes anekdotát írják Londonból a „Frankfurter Zeitung“-nak. John Murray-nél ép most jelent meg a nem rég elhalt *Teck* hercegnőnek életrajza, melyben *Disraeli* Benjamin-nak egy pár sikerült anekdotája is fel van jegyezve. *Teck* hercegnő az uralkodóházhoz való hűségéért nagyon szerette *Disraeli*-t, kinek véleményére is nagyon sokat adott. A híres államférfiu is szivesem beszélgetett politikáról a hercegnővel, de soha se ment addig, hogy valami államtitkot a hercegnő előtt felfedjen. Egy ízben, midőn Anglia külügyi kritikus állapotban voltak, egymás mellett ültek egy udvari ebéden *Disraeli* és a hercegnő. A hercegnő, ki a kormány látszólagos passzivitását sehogy sem tudta felfogni, égve a kíváncsiságtól megkérdezi *Disraeli*-t, ki akkor miniszterelnök volt:

— Mire várunk még, Mr. *Disraeli*?

Disraeli erre kezébe veszi az étlapot, megnézi a menu-t, majd pedig a hercegnőt, és a legkomolyabb arcuzal válaszol:

— Ürczombra, burgonyával asszonyom.

— **A száz éves francia nemzeti bank.** Eppen ma van száz éve annak, hogy a „*Banque de France*“-ot az akkor divatos francia időszámítás szerint a „*VIII-ik év Pluviose hónapjának 24-ik napján*“ (1800. február 18-án) megalapították. Alaptőkéje már akkor 30 millió frankot tett ki, mely alaptőke az akkori időben roppant magasnak tetszett. Azon *Pluviose* hónap 24-ik napja óta a „*Banque de France*“ üzleti forgalma kolosszális méreteket vett fel úgy, például, hogy 1897-ben a forgalomban lévő bankjegyek összege 3592 és 3873 millió között ingadozott.

— **Városok kongresszusa.** Győr kezdeményezéséhez, hogy a magyar vidéki városok összes közös érdekű kérdéseiknek egyöntetű intézésére szövetségbe lépjenek és e végből kongresszust tartsanak, 25 város csatlakozott. Győr város közgyűlése a kongresszus anyagának előkészítésére bizottságot alakított. A bizottság egy csoport kivételével munkálatát beterveztette, a hiányzó kérdés: „kulturális ügyek“ szintén néhány nap alatt elkészül. A kereskedelmi és iparkamara a vidéki városok kereskedelme és ipara szempontjáról egész kis tanulmányt dolgozott ki és küldött át a városokhoz. A kongresszusi anyag áttanulmányozására a város polgármestere a kiküldött bizottságot a legközelebbi napokban összehívja, a bizottság a márcziusi közgyűlésen bejelenti, hogy az előkészítést befejezte és a kongresszus idejéről és helyéről kér határozatot. A bizottság az első kongresszus helyéül Győrt óhajtja. A közgyűlési határozat után kitérik a kongresszus idejét és közlik a városokkal a tanácskozás alapjául szolgáló javaslatokat és a tárgyalási rendet.

— **Gyujtogató őrlött.** *Halik* Jakab gazda Tauczon a legszorgalmasabb emberek egyike volt, akinek ha volt is valami hibája, csak az lehetett, hogy tulságig vitte a vagyongyűjtést s éjt nappallá tett, hogy vasszorgalma és takaréksága révén minél csinosabb vagyongára tehessen szert. Annál nagyobb volt hát a csudálkozás a községben e hónap 8-án, mikor *Halik*ot olyan módon látták barangolni az utcákon, mely semmi kétséget sem hagyott fenn az

iránt, hogy a szerencsétlen ember a 7-éről 8-ára virradó éjjel elvesztette esztét. Szánakoztak rajta, de arra senki sem gondolt, hogy ártalmatlanná tegye őt, sőt hozzátartozói sem gyakorolták fellette a szükséges felügyeletét. Így esett aztán meg, hogy tegnapelőtt Halik felgyújtotta a saját és a Berár György szomszédja házát, melyek a hozzájuk tartozó melléképületekkel együtt földig égtek, úgy, hogy a kár meghaladja az 5000 koronát. A gyújtogatásnak több tanuja volt, de meg nem gátolhatták, mert Halik fejszével állt a közbelépni akarók elé, úgy, hogy a csendőrségnek kellett a közveszélyes örültet elfogni, akit aztán beszállítottak a borosjenői járásbíró-ságához, honnan ma átkísérték a közkórházba megfigyelés végett.

— **Prikolics felesége.** Prikolics Jóska kedvelt cigányja a belényesi mulató fiataliságnak. Jóravaló muri is alig eshetik meg Prikolics nélkül. Egy baja van azonban a közkedvelt cigánynak. Rettenetesen bohém vérű ember. Könnyelműbb egy balle-rinánál. Ujabban pláne nagyon sokat ivott. Legtöbbször fényes reggel került haza — természetesen részegen.

Prikolicsné, hősünk neje, türelmes asszony volt, de a mi sok, az a Prikolicsné szemében is sok. Prikolics azonban nem akarta észrevenni az asszony baját.

Vasárnap ismét holt részegen állított haza.

— Add ide a pénzt, mit kerestél, — kiáltott rá a felesége.

Prikolicsot mérhetetlen dühbe hozta ez a kivánság. Se szó, se tett: úgy vágta pofon hitestársát, hogy a földre esett.

Az asszony feltápáskodott s boszúra gondolt. Előkereste a nyújtófát s rátámadt férjeurára, a ki már akkor az ágyon feküdt.

Nem lehet biztosan tudni, hogy mennyit kapott Prikolics, de okvetlenül sokat kaphatott, mert a mikor kijózanodott, nagyon elszégyenkezett s elkeseredésében felakasztotta magát az ajtó-félfára.

Javában rugdalózkodott, mikor az asszony észre-vette nagy lármát csapott. Az előkerült cigányok levágták a kötélről Prikolicsot, a ki most ágyban fekvő beteg.

S aki buzgón ápolja a megmentett öngyilkos-jelöltet, aki igéri, hogy többet nem gátolja privát passzióban, az a — Prikolics felesége.

— **A mézárszék betörője.** Szombaton este, mint megírjuk, a Forray-utcai Wild-féle mézárszékben elcsipték Lénárd czipészsegé- det, mikor lopást akart ott elkövetni. Nemrégiben a Glück-féle mézáros-üzletbe is betört va-laki s a gyanu most Lénárdra irányult. A gyanu alapos volt, mert a betörő a kihágási bíró előtt ma bevallotta, hogy ezt a betörést is ő kö-vette el.

— **Erdekes elmebeteg.** Egy ember, a ki a saját én-jéről megelégedzik . . . Majdnem hihetetlen. Hiszen ismerjük önmagunkat és jól tudjuk, hogy történjék bármi, forduljon elő akármilyen, az édes Én-ről (a mit annyira respek-tálunk, hogy nagy betűvel rójuk be a sorba), a különösen tisztelt és a legtöbb esetben tul-becsült „ego“-ról nem szoktunk megelégedezni és hogy egész valónkkal csüngünk, bár sok-szor tagadjuk is. azon a különösen jól eső ér-zelmen, a mit az „ego“ fogalma szokott kel-teni.

A ki pedig nagyon is megelégedzik ren-des körülmények között a saját én-jéről, az már nincs eszénél.

Pedig egy ilyen eset mégis előfordult most Angliában. Nagy érdeklődést keltett annak idején egy londoni egyetemi hallgatónak Gwynn Róbertnek titokzatos eltűnése. Ez a fiatal em-ber, ki ujjal és ismételtén titokzatos módon tűnt el, valószínűleg emlékező és-gondolkozási képességnek időleges elvesztésében szenved. Gwynn Róbert első hosszas elmaradása feltűnt a ro-konoknak. Fűt-fát megmozgattak, hogy hollétét kitudják. De mindhiába. Hogy sokáig nem ma-

radt elrejtve, az egy sajátos véletlennek kö-szönhető. Egy napon egy London közelében fekvő városka kávéházában egy fiatal ember ült kávéjánál nyugodtan, újságot olvasva, mi-dőn egyszerre csak felugrik, homlokára csap s nagy örömmel felkiált:

— *Hollá! hisz ez én vagyok!*

Ez a fiatal ember Gwynn Róbert volt, a ki egy újsághír és rokonainak köröztetése révén nyert tudomást saját eltűnéséről.

Gwynnel megtörtént az is, hogy annyira elveszté öntudatát, emlékező és-gondolkozási képességét, hogy bekvártélyozta magát egy London közelében lévő szállodába, a hol kü-lönben egész rendesen viselkedett. Midőn végre, ép az említett újságcikk segítségével hazajutott, ezen furcsa eset megtörténtét az influenzának és tanulmányai következtében történt tuleröl-tetésnek tudták be. Midőn azonban, most ja-nuár 18-án Gwynn ismét eltűnt, világos volt a rokonok és az orvosok előtt, hogy itt egy ér-dekes és ritka psychopathiai esettel van dol-guk. Gwynn azóta, még mindig nem érkezett haza. Nem is tudják még ma sem, hogy hol van.

— **Pálinka és marólug.** Biró Dezsőt, ki teg-nap a Tökölly-téren öngyilkossági szándékból marólugot ivott, ma kihallgatta Murády Álmos rendőrhadnagy. Biró azt vallotta tettének okául, hogy feleségével rossz viszonyban élt. A maró-lugot különben részeg állapotban itta meg. Mi-kor a rendőrhadnagy megkérdezte, hogy miért pálinkázott be előbb, cinikusan felelte:

— Hogy jobb utja legyen a méregnek.

— **Ajándékok mindenkinek** és minden alka-lomra legjobban és legolcsóbban Porter Vilmos ko-ronás áruházában, Aradon, a Központi szálloda épü-letében szerezhetők be. E helyen meggyőződés sze-rezhető arról, hogy Arad a modern üzletberendezés és versenyképesség dolgában, mily magas fokon áll. Mindazoknak, kik övéiknek örömet akarnak szerezni, de emellett jutányos és figyelmes kiszolgálásban is óhajtanak részesülni, ajánljuk ezt a valóban előnyös bevásárlási forrást.

— **Sterilizált gyermekek.** Dr. Singer János orvos és Rozvány György gyógyszerész sterili-zált gyermekek gyógy- és pasteurizált tejter-melésére vonatkozó hirdetésünkre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Adományok az aradi ipartestület rokkant alapjára.** Az aradi iparosok rokkant alapjára uja-ban a következő adományok folytak be: A Szilvesz-ter asztaltársaságtól 20 korona; az iparos körtől 14 korona; a polgári asztaltársaságtól 40 korona; Be-rán Antal kárpitos mestertől 42 korona; az aradi első takarékpénztártól 100 korona. Fogadják a ne-messzivü adakozók ezuton is az ipartestület elnöksé-gének halás köszönetnyilvánítását.

— **T. Üzletfeleink szíves tudomására** hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad min-den a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Az utolsó találkozó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 13.

Szerencsétlen fiatal ember volt teljes éle-tében Bokros Lajos kalocsai törvényszéki irnok. Gyerekkorában, mint vasuti tisztviselő fia, a sineken játszott, midőn egy az állomásra érkező vonat elütötte és három ujját leszelte a balke-zéről. Később valami okból kicsapták a gymná-ziumból, mi által tönkre téve látta az egész jö-vőjét. Ujabban meg megszeretett egy kalocsai szépséget, a ki nem is akart tudni a szerel-méről.

Nem csoda hát, ha töprengő, magába zár-kózkodott, mogorva ember lett, ennyi sorscsapás után. Habalda Emma közönye aztán végkép megzavarta a nyugalmát. Bokros lépten-nyomon üldözte szerelmével, vallomásaival, a mit a szép leány kaczagva utasított vissza.

Tavaly aztán elüzent Bokros hozzá egyik

barátjával, hogy még csupán egy utolsó talál-kozót adjon neki, többet aztán nem látják egy-mást sohasem. A leány ráállt a találkozóra. 1898. január 17-én, egy vasárnap délelőttre volt kitűzve az utolsó találkozó, az apácák zárdája előtt. A leány pontosan megjelent, barátnőjétől kísérve, a ki midőn Bokrost észreverte, besietett a templomba — egyedül hagyva őket.

A templomban ájtatos hangon szólalt meg a zsolozsma, és kihallatszott halk akkordja a zárda kertje alá, a hol Bokros Lajos égő szen-vedéllyel bizonyitgatta szerelmét a közömbös, szép Emmának, a kinek nem volt egy biztató szava, csak elutasító, rideg mosolya, a szerel-mes fiatal emberhez . . . Az orgona végsőt bugott. A hivek lassan, ájtatos hangulatban hagyták el a templomot. A szép Emma bará-t-nője hazatérésre szólította fel a sétálókat. A leány pajkosan kezét nyujtotta imádójának, de az nem fogadta el.

— Tehát nem hisz kegyed nekem!

Kiáltott fel a fiatalember kétségbeesetten. A leány rátekinített és megrémülve annak dult arcától, futásnak eredt. E perczen mögötte lövés dördült el és ő *derékon találva*, a falhoz tántorodott. A templomból hazatérők tömege ijedten futott segítségére és a szép leány nem-sokára — magához tért. Nem érzett semmi fájdalmat. Felnyitották ruháját és a golyót ott találták fűzőjének vasabroncsában fennakadva.

Az ügyészség gyilkosság kísérlete miatt feljelentést tett Bokros Lajos ellen, a ki ki-hallgatása alkalmával azt vallotta, hogy neki soha semmi szándéka nem volt a leányt agyon-lőni, sőt ellenkezőleg, azért hívta a leányt ta-lálkozásra, hogy öngyilkosságot kövessen el előtte. Izgatottságában azonban, midőn a re-volvert halantékához akarta illeszteni, az vé-letlenül előbb sült el, s a leányt csak vélet-lenségből találta. A törvényszék elfogadván ezt a védekezést, az ellenkezőt nem látván bizo-nyítottnak, Bokrost a gyilkosság kísérletének vádja és következményei alól *felmentette*. Így ítélte a kir. ítélőtábla is, valamint ma a kuria V. büntető tanácsa, Bömchesz bíró előadása alapján.

VAROS ÉS MEGYE.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, január hóra vonatkozó jelentését a következők-ben terjeszti be a köztörvényhatósági bizott-sághoz:

(Közegészség, népesedés.)

A közegészségi viszonyokban csekély ha-nyatlás jelentkezett, a betegülések szaporodtak; az összes halálozások száma 5-el emelkedett, a városi illetőségűeké 1-el kevesbedett. Légző-szervi hurutos-gyuladással betegségeket s a gü-mökor és csusz fordultak elő leggyakrabban, a heveny fertőző betegségeket közül a vörheny 25, a kanyaró 16, hőkhurut s bárányhimlő 4—4, typhus 1, diphtheria 2 esetben fordult elő. A trachomás betegek száma volt december hó végén 12; szaporodott 1, gyógyult 1, maradt 12, a kórházban kezeltetik 10, idegen 9. Elhalt összesen 108 egyén, 65 férfi, 43 nő. az elhal-tak között helybeli 2, idegen 16. Baleset 2, ön-gyilkosság előjött 2, halva született 7. A vá-rosi lakosság halálozási évi aránya 1000 : 24.4. A megyei közkórházban ápolgatott 465 egyén, az izraeliták kórházában 8, összesen 473, ezek közül gyógyult 154, javult 63, meghalt 20. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 59.

A népesedési viszonyok javultak a szüle-tések száma 6-al emelkedett. Élve született 137 gyermek, 74 fiu, 63 leány; törvényes 119, tör-vénytelen 18. A születések évi aránya 1000 : 36.5. Házasság kötöttett 28.

(Rendőri ügyek.)

A személy és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt.

A 36 esetben fölmerült kisebb tolvajlás tettei 19 esetre nézve kinyomoztatottak. A kihágási bíróságnál december hóról elintézetlen maradt 61 ügy, január hóban befolyt 442, elintézés alatt állott összesen 503, ebből elintézetett 151, a bírósághoz áttételetett 36, tárgyalás alatt maradt 255. Letartóztatott, részben előállítatott 191 egyén, ezek közül elítéltetett 83, a bíróságnak átadatott 80, kiutasított 28 egyén, A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintézetett 9. Letartóztatva volt 64 egyén, eltolonczolatott 35.

A bejelentési hivatalnál bejelentetett 1086 beköltözés és 1106 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntetett 21 egyén. Bejelentett és nyilvántartásba vétetett 762 cseléd és 2503 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 1184 utas. A szolgálati viszonyból eredő panaszt tárgyalatott 10, büntetett 7 cseléd.

(Ipar ügyek.)

A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóság, iparjogositványt nyert 23 iparos, 9 kereskedő, iparát áthelyezte 3 iparos, 2 kereskedő, megszüntette 15 iparos, 11 kereskedő. A tanoncz lajstromba bejegyezett 4 iparos, 6 kereskedő tanoncz; felszabadult 2 iparos, 5 kereskedő tanoncz. Iparkihágási ügy tárgyalatott 28, büntetett 8 iparos, 20 kereskedő. Munkakönyvet kapott 19 segéd, azzal jelentkezett 28, ideiglenes igazolványt nyert 3, azzal jelentkezett 5.

(Szegények, községi bíróság.)

A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 88 egyén, január hóban felvétetett 2, maradt e hó végén 90. Elelmezésükre 2740 adag melegétel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi szegélyben részesített szegények száma volt 583, január hóban felvétetett 6, meghalt 3, maradt e hó végén 586. A városi közönsége által tartott árva és lelenz gyermekek száma volt 17. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt december hó végén 154, januárban bejelentetett 5, anyjának visszaadatott 3, elhalt 1, maradt e hó végén 155.

Tűz 6 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem iltözött.

A községi bíróságnál elintézetlen maradt november hó végén 11 ügy, januárban befolyt 1513, összesen elintézés alatt állott 1524, ebből elintézetett 1505, tárgyalás alatt maradt 19. Végrehajtás foganatosított 277, árverés tartatott 6.

(Katonai ügyek.)

A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 172, közös hadseregheli és 48 honvéd tartalékos. Onként besoroztatott 1. A póttartalékba áthelyeztetett 2. A város terhére vendéglőkben elszállásoltatott 1 táborkodó, 5 törzstiszt, 11 fő-tiszt 1 hadapród.

(Adóbehajtás, pénztárak.)

Az adóbehajtás eredménye a következő volt. Befolyt: állami adó 26523.72 korona, hadmentességi díj 763.70 korona, jog- és bélyegilleték 935.54 korona, községi adó 11771.52 korona, leiratott 548.18 korona, összesen 12319.70 korona, utadó 2620.13 korona, leiratott 1197.94 korona, összesen 3818.07 korona, átírási díj 918.60 korona, iparkamarai díj 280.73 korona, idegen közadó 2253.60 korona, leiratott 11035.93 korona, összesen 13383.53 korona. Szárazerszábályozási költség 723.25 korona, csatornázási költség 5008.24 korona.

Az árvapénztár fogalma volt bevételben a múlt havi maradvánnyal együtt 1580312.19 korona, kiadása 203314.99 korona, maradvány 1376997.20 korona. A házi pénztár bevétele volt 100381.64 korona, kiadása volt 95636.49 korona, maradványa 4736.15 korona. Az utépitési alap bevétele volt 13979.11 korona, kiadása volt 1152.22 korona maradványa 12826.89 korona. A különféle alapok bevétele volt 728128.16 korona, kiadása volt 34565.96 korona, maradványa 693562.20 korona. Kövezetvám befolyt 4541.38 korona. Helypénz befolyt 3330.52 korona, összesen 7872.90 korona kiadás volt 1707.56 korona, maradt tiszta jövedelem 6155.94 korona.

(Egyéb ügyek.)

A mértékhitelítő hivatalnál hitelesített 253 drb. folyadék mérték, 097 darab hordó, 98

drb. száraz tárgy mérő, 4 drb. mérleg. Hitelesítési díj befolyt 509.84 korona.

Az állategészségügy kielégítő volt, ragályos vagy járványos betegség elő nem fordult.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 15. Táncmultság Simándon.

Február 17. Műkedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor. — Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Központi szálló.) — A magyar szent korona országos vöröskereszt-egylet új-aradi fiókjának táncestélye (Martini-sör-csarnok.) — A radnai önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma (Fekete Sas.) — Az aradi magyarnyelvtérjesztő-egylet táncmultsága (Michl-sör-csarnok.)

(=) Táncvigalom Simándon. Meghívó! Simándon, február hó 15-ik napján, a kávéház nagytermében, a szegény iskolás gyermekek segélyezésére javára zártkörű táncmultságot rendeznek. Belépti-díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Kezdet este 8 órakor. Felülízetések köszönettel fogadva, hirdapilag nyugtáztatni fognak

TÖRVENYKEZÉS.

§ A ludányi anyakönyvvezető. Rosznáki István ludányi anyakönyvvezető, úgy látszik, nem volt tisztában az új házassági törvénnyel. Egy fiatal pár állított be hozzá tavaly nyáron, s kérte őt, adja össze őket, mert szeretik egymást. Az ifju 25 éves volt, a leány tizenhét. A jószívű anyakönyvvezető, hallgatván a szerelmesek szavára, egymásba tette a kezüket, s szépen össze adta őket. A két, egymásért rajongó szív összedobbanása persze oly szép, oly magasztos volt, hogy az anyakönyvvezető teljesen megfeledkezett arról a prózai dolgról, hogy a törvény rendelése szerint husz éven aluli hajadonokat csak akkor lehet összeadni, ha a szülők vagy a gyámhatóság a házasságba beleegyeznek.

Az anyakönyvvezető családi állás elleni vétéséért, és anyakönyvvezetői hivatalának elvesztésére ítélt.

A kir. ítélőtábla Burg Lajos bíró előadása mellett ma a pénzbírságot 20 forintra szállította le, egyebekben azonban helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

§ Felelősség az elgázolásért. K. K., egy aradmegyei vasuti állomás főnöke állott ma vádlóként az aradi törvényszék előtt. Az volt a vád ellene, hogy gondatlansága következtében gázolták el az állomásán tologatott kocsik Szücs Antal dohánykertész 13 éves fiát. A dolog úgy történt, hogy dohányt raktak be a waggonokba és a munkások a kocsisort eltolták a sínre, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a fiura gázoltak a kerekek. A mai tárgyaláson nem hozható a törvényszék ítéletét, miután a vádlott több új tanura hivatkozott, kik igazolhatják, hogy az ő tudta nélkül történt a kocsi eltolása s így őt a súlyos következményű gondatlanság nem terheli. A végtárgyalást, melyet egy ízben mára elnapoltak, most újra elnapolták.

NAPIREND.

Február 14. Szerda. Róm. kath. naptár: Bálint vértanú. — Protestáns naptár: Bálint vértanú. — Izraelita naptár: Susan Purim Katan. — Görög-keleti naptár (február 2): Gyertyaszentelő boldogasszony. — A nap két 6 óra 52 perc, nyugszik 5 óra 4 perc, — A hold két 5 óra 24 perc, nyugszik 6 óra 19 perc.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 754.5 milliméter, délután 2 órakor 754.8 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 órakor 0° + 8.3, délután 2 órakor 0° + 12.8. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor D. 4. Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor felborult. Csapadék az utóbbi 24 órában 6 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságározi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekllyemuzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Február 15. Muszka hegyközség közgyűlése délelőtt 8 órakor.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, február 13.

Tavaszi időjárás, mely derűs napot felvált a világos felhőzettel, éjjel hullajt esőt, nappal pedig lenge szellő szárítja fel a nedvességet. Eddig nem hallunk panaszt, remélhetőleg ezután sem.

Itt-ott már beszéd tárgyat képezi, hogy rövid időn belül megkezdik a tavaszi mezeti munkálatokat.

A mai heivására csekély behozatal volt. Lanyha üzletmenet, csupán a tegerinél fejlődött ki élénkebb vételkedv.

Mintegy 600 métermázsa buza és 1000 métermázsa tengeri kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.00—7.10.

Középinőségű buza 6.80—6.90.

Tengeri 4.20—4.30.

Rozs névleges jegyzés 5.40.

Arpa névleges jegyzés 5.20.

Zab névleges jegyzés 4.35.

Az irányzat lanyha

Budapesti áru és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 13.

Délti tözsde. A buzakinlát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett 11,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonamű forgalom nélkül. Időjárás derült.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.69—7.70
Buza szeptemberre	7.86—7.87
Rozs áprilisra	6.40—6.42
Zab áprilisra	5.07—5.08
Tengeri májusra	5.04—5.05
Repce szeptemberre	12.30—12.40

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.68—7.69
Buza szeptemberre	7.87—7.88
Rozs áprilisra	6.42—6.43
Zab áprilisra	5.07—5.08
Tengeri májusra	5.05—5.06
Repce szeptemberre	12.35—12.40

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	758.—
Magyar hitelrészvény	755.—
Leszámitolóbank részvény	504.—
Ríma-Murányi vasmű részvény	645.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	664.—
Közuti vasut	690.50
Városi villamos vasut részvény	340.50

— Fizesésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Bergl Adolf, Kis-Márton. — Böhm Gábor, Szent-Lőrincz-Káta. — Schiller Gyula, Nyiregyháza. — Kunstädter Samu, Pozsony. — Grünbaum Henrik, Somogy-Szent-Balázs.

Budapest-köbányai sertéskeresk. csarnok.

— Február 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 92.—96.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 100.—102.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 100.—101.— fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 99.—100.— fillig.

Városi színház.

Bérlet 125. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1900. évi február hó 14-én:

Tosca.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Makó Lajos.

S Z E M É L Y E K:

Scarpia báró László Gy.	Fennarino . . Harmath J.
Cavaradotti . Pethes Imre.	Spoletta . . . Czakó V.
Angelotti . . . Gáthi K.	Floria Tosca Tóvölgyl M
Attavanti . . . Bács Károly.	Mária Kalocsa R.
Eusebe Mezei Péter.	Luciana Czene S.
Trevilzac . . . Hajnal D.	Orlonia Tajkerti B.

Kezdet 7 órakor.

REGENY- CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Bűnügyi regény. —

Irtá: **M. E. Braddon.**

Magyarra átdolgozta: **Hevesi Jenő.** [12]

(Folytatás.)

X.

Dunbar, Lovell és Balderby visszatértek a vendéglőbe.

Már hat óra is elmúlt. Hétkor ebédhez ültek, de az étkezés nem volt józú.

A három ur kedélyére ónsulylyal nehezedt a tegnapi esemény. Nem beszélgethettek elfogulatlanul erről a tárgyról s egyébről szólni csaknem lehetetlennek látszott.

Lovell Arthurnak feltűnt, hogy Dunbar egy szóval sem említette leányát. Csodálkozva kérdezte:

— Dunbar kisasszonynak fog ön ma irni nemde? Tartok tőle, hogy a napot emésztő szorongások közt töltötte el. Az, amit Balderby ur által izent ön, szerfölött felizgatta őt.

— Nem fogok irni, miután leányomat még ma este látni reménylem.

— Winchestert tehát azonnal elakarja ön hagyni?

— El, még pedig a gyorsvonattal. Ez az irtózat esemény ha be nem következik, már tegnap indultam volna el.

— Azt hittem, — hogy addig marad mig

— Meddig maradtam volna? A vizsgálat be van fejezve és én mindent elrendeztem a szegény halott eltemetése iránt. Már szoltam róla a coronernek, mit tehetek egyebet.

— Semmit, bizonyára semmit. De azt hiszem, hogy ilyen rendkívüli körülmények közt legjobb lesz, ha addig marad, mig a gyilkos nyomozását illetőleg lépéseket tesznek.

A bankár fejét rázogatta.

— Nagyon kételkedem abban, hogy ráakadnak.

— En azonban nagyon valószínűnek tartom, hogy a tettest elfogják.

— Mire alapítja ön a véleményét?

— A ruhadarabokra; ezek fogják őt elárulni. Természetesen azon lesz, hogy tulajdon rajtuk. S mivel kétségkívül valami tudatlan, szegény ember, ezt a büntett színhelyéhez közel fogja tenni.

— En is úgy hiszem, hogy kézre kerül, — mondá Balderby, mia'att poharát megtöltötte. — különben erről a Wilmotról sohasem hallottam valami jót s úgy látszik, hogy mióta ön, Dunbar ur, elhagyta Angliát, egészen nyoma veszett.

— Igazán?

— Ugy van, — viszonzá amaz, kissé izgatottan tekintve főnökére. — Ugy hiszem, hogy valami váltohamisításban vett részt és életfogytig tartó számkivetésre ítélték. Később, úgy gyanitom, büntetését elengedték s Angliába tért vissza.

— Erről sejtelmem sem volt, — mondá Dunbar.

— Ő tehát erről semmit sem szolt önnek?

— Nem. Aztán nem is tudom, miért szolt volna éppen nekem arról.

Ezt a tárgyat csakhamar elfejtették. Kilencz óra után Dunbar elhagyta a szobát, hogy málhája után nézzen, s néhány percczel tiz előtt a három ur a szállodából a vasúthoz hajtattott.

Eppen a beszállásra csendült meg a pályaudvar harangja. midőn egy fürkészőleg körültekintő ember lépett hozzájuk. Megismeré a bankárt s tiszteletteljesen emelinté meg kalapját.

— Sajnálom uram, hogy önt feltartóztatni vagyok kénytelen. Elfogatása van elrendelve.

— Kinek részéről?

— Westhorpe Arden, törvényszéki elnök ur részéről.

— Minek alapján?

— A Wilmot József meggyilkolása gyanujának alapján.

A milliomos büszke mosolylyal tekintett a rendőrré.

— De ez már igazán izetlenség! Különbé kész vagyok önt elkisérni.

A beszélgetők közt e közben nagyobb tömeg csoportosult, akik méltatlankodva beszéltek az intézkedésről, amely egy milliomost gyanusít a gyilkosság elkövetésével.

Balderby kezességet akart vállalni főnökeért, de ez büszkén visszautasította az ajánlatot.

— Köszönöm, Balderby ur, de szabadságomat nem akarom kezességnek köszönni!

Ezzel Lovell ügyvédhez fordult, akit arra kért, hogy táviratozzon leányának, hogy elháríthatatlan akadályok még egy hétig visszatartják őt Winchesterben.

A törvényszéki elnök nyomban fogadta a milliomost.

— Hiszem, hogy ön ez iszonyu gyilkosságban oly ártatlan, mint én, — mondá jószágon, — de az elém terjesztett tanuvalomás szerint nekem kötelességem ön addig visszatartóztatni, mig ujabb nyomozások történnek.

— De hát miért? — kérdezte Dunbar felindulva.

— A megholtak társaságában önt látták utoljára.

— Es ebből az következik, hogy régi szolgálomat megöltem a ruhája miatt!

— Nem, de . . .

— Különbé, ha ilyen a törvény, ellenvetés nélkül engedek és alávetem magam minden kihallgatásnak, melyet az igazság földertésére nézve célirányosnak tart a törvényszék.

Es Dunbar, a nagy Dunbar-ház főnöke, a második éjjet, melyet Angolországban ért, a winchesteri börtönben töltötte.

XI.

Másnap délelőtt tiz óra tájban Dunbart a törvényszéki elnök elé vezették.

A vizsgálatnál kihallgatott tanukat ujbol megidéztek és ok az elnök előtt is ugyanezt vallották mint a coronernél; kivéve az egyházfi, aki ma részletesebben visszaemlékezett a történetekre.

Az üres tárczát és a kötelet, amelylyel a gyilkosságot elkövették, ujbol előmutatták. Ez utóbbi végén hurok volt, melyet szoroson összehuzva láttak az áldozat nyakán. Erős férfi talán visszaverhette volna a támadást, de az orvos véleménye szerint az elhalt, noha nagy és széles termetű volt, még sem birt erős izmokkal.

Ezen a napon az egyházfi volt a főtanu, mert éppen az ő vigyázatlanul odavetett megjegyzései folytán tartóztaták le a milliomost.

A kihallgatás estéjén ez öreg nagy és fontos személynek kezdte magát tartani, mert a kiváncsiak egész tömege vette őt körül, hogy a gyilkosságról valami részletet megtudjon.

A hallgatóság közt volt egy titkos rendőr is, aki lázas buzgalommal figyelt az egyházfi minden szavára és gondosan jegyezgetett; különösen arról, mikor az egyházfi arról a tényről is beszélt, amelyet a coroner előtt említellen hagyott, hogy t. i. Dunbar a templomban hirtelen elájult.

— Szegény jó ur! — mondá. — Soha ilyen hirtelen rosszulletet nem láttam! Oly egyenesen, katonásan ment végig a folyosón, hogy öröm volt nézni. De egyszerre csak tántorogni kezdett, mint az ittas s elbukott volna, ha hamarjában a padba nem kapaszkodik. Erre úgy ráesett, mint a kő s homlokáról vastag csöppekben hullott alá a veríték. Soha, amig élek, ezt az arczot el nem felejttem; olyan volt, mint a kisértet. De csakhamar enyelgett s nevetett ismét.

— Ez a nagy forróságtól van! — mondá.

— Furcsa, hogy olyan ember, aki éppen Indiából jön, olyan napon, mint a tegnapi, forróságról panaszkodik! — jegyezte meg a hallgatóság egyik tagja.

Ez volt az a vallomás, melyet az egyházfi a törvényszéki elnök előtt tett. Ez a nyilatkozat s egy fiunak biznysága, ki Dunbart a megholtak társaságában közel ahhoz a helyhez látta, ahol a gyilkosság történt, voltak azok a pontok, melyekre a milliomos elleni vád támaszkodott.

Westhorpe elnök szemében az a megrázódás, mely Dunbart a templomban elfogta, nyomos körülmény volt, pedig mi valószínűbb, mint az, hogy az anglo-indián, aki már nem volt fiatal, hirtelen elszédült.

Ujabb tanukat hallgattak ki. Dologtalan sé-

tálókat, akik közül azonban senkisésem hallotta Wilmot segélykiáltásait.

Ezalatt Lovell ügyvéd azzal a szándékkal hagyta el Winchestert, hogy felkeresi a beteg Sampson Wilmotot, aki bizonyára abban a helyzetben lesz, hogy a halottnak összeköttetései és viszonyai felől bővebb felvilágosítást adhat.

Utazásának azonban semmi eredménye sem lett, mert Besingstokeban megtudta, hogy a beteg visszamaradt öreg irnok meghalt s így halál örökre lezárta ajkait annak a tanunak, aki különben sem adhatott volna felvilágosítást a gyilkosságról.

Az egyetlen, ami Dunbar ellen szolt, az a körülmény volt, hogy őt látták utoljára a meggyilkolttal, továbbá az egyházfiéval ellenkező vallomása, az elmaradási időt illetőleg.

Ezek az okok azonban olyanok voltak, hogy a törvényszéki elnök is kénytelen volt a gyilkosság gyanujával vádolt milliomost szabadlábra helyezni.

(Folytatása következik.)

Kleinoscheg-Elysée
a Segjőbb Szegjő

NYILTTÉR.*

Huzás már február 21. és 22-én.

Főnyeremény 100000 korona.

Az

2971

V-ik OSZTÁLYSORSJÁTEK

V. osztályának huzása már

február 21. és 22-én.

Ajánlok az V-ik osztályra szóló vétel-sorsjegyeket,

melyek nálam nagy számválasztékban a következő eredeti áron kaphatók:

Egy $\frac{1}{4}$ 5. osztályu sorsjegy 136 kor. — fil.

Egy $\frac{1}{2}$ 5. osztályu sorsjegy 68 kor. — fil.

Egy $\frac{1}{4}$ 5. osztályu sorsjegy 34 kor. — fil.

Egy $\frac{1}{8}$ 5. osztályu sorsjegy 17 kor. — fil.

Az ötödik osztályra való megujítás minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt

1900. évi február hó 14-ke előtt

eszközleendő.

Megujítási árok az ötödik osztályra:

Egy $\frac{1}{4}$ 5. osztályu sorsjegy 32 kor. — fil.

Egy $\frac{1}{2}$ 5. osztályu sorsjegy 16 kor. — fil.

Egy $\frac{1}{4}$ 5. osztályu sorsjegy 8 kor. — fil.

Egy $\frac{1}{8}$ 5. osztályu sorsjegy 4 kor. — fil.

A hatodik osztály főnyereménye legkedvezőbb esetben:

1.000.000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelarusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Megyel és városi telefon: 129-ik szám.

Főnyeremény 100000 korona.

Huzás már február 21. és 22-én.

S z e s z ü z l e t

— Február 13. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

A híres
Haldek-féle
Elit-magvak

u. m. 95% csiraképeségü
Oberndorfi répamag
99 1/2% tisztaságu
Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.
Haldek mag-nagykereskedésében József
Ó. cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál
Budapesten, Károly-körút 9. s a vidéken
minden jobb üzletben, mely magot tart.
A cég aradi képviselője:

Schenk Soma ur
51 Arad, Forray-utca.

Egy már előkelő házakban al-
kalmazva volt nő, helyben vagy
vidéken

alkalmazást keres
gyermekekhez, vagy felnőtt
leánykákhoz, mint

társalkodónő,
esetleg
házvezetőnőnek

is, mivel a házvezetés minden
ágában teljes jártassággal bír,
s így ennek is megfelel. —
Szives ajánlatok kéretnek e lap
kiadóhivatalához. 697

Lakhely változás miatt
10 hordó
hamisítatlan ó-bor

igen jutányosan
eladó,
17-18 frt.

Bővebbet Deutsch A.-nál, Eöt
vös-utca 17. szám. 819

257—1900. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság
által közhírré tétetik, miszerint
Bokszeg község tulajdonát ké-
pező „Szodom“ halastónak ki-
használása folyó évi márczius
hó 1-től folyó évi április hó
végéig bérbe adandó. Az árve-
rés határidő **folyó évi február**
hó 20-án d. e. 10 órakor a kör-
jegyzői irodában, bánompénzül
készpénzben 70 frt teendő le,
mely az utolsó részlet lefize-
tése alkalmával fog haszon-
bérletnek betudatni. Az árverési
feltételek a körjegyzői irodában
a hivatalos órák alatt megte-
kinthető.

Bokszeg, 1900. február hó.
812 Bokszeg község előjárósága.

164—1900. pm.

Hirdetmény.

Értesitem a szőlőbirtokosokat,
hogy az „önműködő“ permetező-
höz szükséges permetező anyagok
kedvezményes vasuti szállításához
szükséges igazolványok kiállítá-
sára a kereskedelmi miniszter ur
a törvényhatósági városok polgár-
mestereit is felhatalmazta.

Aradon, 1900. évi jan. hó 10.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

4284—1899. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint
tkvi hatóság közhírré teszi, hogy
Déri Ede végrehajthatónak, Soki
András végrehajtást szenvedő elleni
70 frt 50 kr. tőkekövetelés és jár-
uléka iránti végrehajtási ügyében
az aradi kir. törvényszék területén
lévő, Aradon fekvő, legelő sor 9.
sz. a. az aradi 4559. sz. tjkvben
A + 2. sor 2485/b helyr. sz. s fele
részben a végrehajtás szenvedőt

illető, azonban az egész ingatlanra
900 frtban ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendelte és hogy
a fennebb megjelölt ingatlan az
1900. évi márczius 6-ik napján dél-
után 3 órakor ezen kir. törvény-
szék (földszint jobbra 48. ajtó) he-
lyiségében megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlanok becsárának
10%-át, vagyis 90 frtot készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és
az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminisz-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az
1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Kelt Aradon, 1899. évi szeptem-
ber hó 29. napján.

Az aradi kir. tszék mint telek-
könyvi hatóság.

814 **Bilkey,**
kir. tszéki bíró.

Báli
ujdonságainkat

figyelmébe ajánljuk!

Különlegességek

selyem, gasier és divatkelmékben.

Valódi francia battistok, himzett és
ajour, Caliko bálókra igen alkalmas és
minden színben kapható.

Báli belépők (Entree), legyezők
minden kivitelben.

Mennyasszonyi kelengyék nagy raktára.

Fegyházban kötött gyermek-, női-
és férfi harisnyák.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
— Arad, Szabadság-tér 19. —

Dr. Singer János orvos és Rozvány György gyógyszerész

Sterilizált gyermektej

gyógy- és pasteurizált tej termelése

ARADON,

Batthyányi és Kossuth-u. sarkán.

Telefon szám 286.

Sterilizált gyermektej. A legjobb gyermektápszer, nélkülözhetetlen oly anyák-
nak, a kik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálhatják. A cse-
semő korának megfelelően hígítva. Teljesen bakterium mentes. Az anyatej-
nek megfelelő alkotórészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag, légmen-
tesen lezárt külön palackban, sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál.

1. számú	1—8	napos gyermeknek 1 napi adag 8 palack 48 fil. 1 palack 7 fil.
2. "	8—30	" " 1 " " 8 " 80 " 1 " 8 "
3. "	30—90	" " 1 " " 7 " 60 " 1 " 10 "
4. "	90—180	" " 1 " " 6 " 64 " 1 " 12 "
5. "	180—több	" " 1 " " 6 " 70 " 1 " 14 "

Pasteurizált tej. Minden kórokozó csiraktól mentes, kitűnő minőségű tiszta tej,
közönséges használatra. 1 liter 28., 1/2 liter 16., fillér.

Gyomorbetegék részére könnyen emészthető tej. Pasteurizálva felforralás nél-
kül is élvezhető. 1 liter 60 fil., 1/2 liter 34 fil.

Tüdőbajosok részére való tej. A betegek zsirvesztését pótló rendkívül táp-
láló erejű tej pasteurizálva, felforralás nélkül is élvezhető. 1 liter 60 fil. 1/2
liter 34 fil.

Édes savó. Gyomor és tüdőbetegék részére sterilizálva. 1 liter 24 fil., 1/2 liter 16 fil.

Diabetikus betegek részére való tej. Czukor nélküli tej sterilizálva. 1 liter 1
korona., 1/2 liter 1/2 korona.

Azonfelül megrendelésre készíttetik minden a gyógyászatban előforduló
Gyógytej mint Kephir, Tropon, Somatose stb. tej mérsékelt áron és pontosan
készítve.

Az
Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 15-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár:

Február hó közepétől márczius hó végéig helyben 3 korona, vidékre 3 korona 60 fillér. — Kérjük azokat, kiknek mutatószámok járnak, a küldött postautalványon az összeget beküldeni sziveskedjenek, hogy a lapküldésben fenakadás ne történjék.

Ujonnán belépő előfizetőink, míg a készlet tart

Petőfi Sándor

összes költeményeit

diszkötésben, ingyen kapják meg.